

16de JAARGANG, NR. 307
19 NOVEMBER 2018

IN DIT NUMMER:

1 NIEUWS

3 JAZZ OP PAPIER

4 JAZZ OP DE PLAAT

Braskiri, Michael Varekamp, Bruut!,
 Jazz Orchestra Concertgebouw,
 Lidlboj, Maaïke den Dunnen e.a.

10 JAZZ OP DE PLANKEN

November Music, Jazz Intern R'dam,
 The King Swings e.a.

EN VERDER ONDER MEER:

18 New York Calling (Roos Plaatsman)

19 Een geschiedenis van de jazz (3)

23 Schot/Huguenin in Belgrado

15 JAAR JAZZFLITS
01 09 2003 - 01 09 2018

NR 307 KOMT 3 DECEMBER UIT

NIEUWS

Herbie Hancock. (Foto: Joke Schot)

**Thelonious Monk Institute
 wordt Herbie Hancock Institute**

Het Amerikaanse Thelonious Monk Institute of Jazz gaat vanaf begin volgend jaar verder als Herbie Hancock Institute of Jazz. Hancock is al vijftien jaar bestuursvoorzitter van de organisatie, die wereldwijd bekend is van de jaarlijkse Thelonious Monk International Jazz Competition. Het instituut is opgericht als pleitbezorger voor jazzonderwijs en de jazz in het algemeen. Hancock zelf onthield zich van stemming over de wijziging. „Having the Institute named in my honor is tremendously humbling”, zegt Hancock. “I’m looking forward to continuing in my role as Institute Chairman and carrying on and expanding the organization’s important worldwide jazz education and humanitarian initiatives.”

●
 ia77

JazzFlits

ONAFHANKELIJK JAZZPERIODIEK SINDE 2003

**NIEUW SAMENWERKINGSVERBAND WIL
 VAN JONGE MUSICI JAZZAMBADSEURS MAKEN**

Vijf muziekinstituten, waaronder het Conservatorium van Amsterdam, hebben de handen ineen geslagen om jonge musici tot ambassadeurs van de jazz te maken. De samenwerking vindt plaats onder leiding van Danilo Pérez, oprichter en artistiek directeur van het Berklee Global Jazz Institute, en vaart onder de vlag ‘Global Association for Interconnective Arts’ (GAIA).

De andere deelnemers aan GAIA zijn het Berklee Global Jazz Institute, de School of Jazz and Contemporary Music van The New School in New York, het Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse de Paris en de Siena Jazz Academy.

“We moedigen studenten aan ambassadeurs van de muziek te worden die excellentie uitdragen, culturele en etnische verschillen overbruggen en van hun muziek een sociale ervaring maken,” zegt Edo Righini, adjunct-directeur en hoofd Jazz en Pop van het Conservatorium van Amsterdam.

Om te beginnen wordt een ensemble opgericht bestaande uit studenten van ieder partnerinstituut, die geselecteerd worden op hun artistieke, persoonlijkheid en toewijding aan de muziek. In maart 2019 komt dit ensemble naar Nederland voor opnamen en concerten op podia als het Bimhuis. De studenten studeren, spelen en treden samen op. Als ambassadeurs van de jazz bezoeken ze ook muziekscholen en laten ze in bijvoorbeeld ziekenhuizen en vluchtelingencentra van zich horen.

Naast tournees biedt GAIA de deelnemers ‘een dynamische leeromgeving met kansen voor dialoog en actief maatschappelijk engagement om onderlinge verbondenheid in de kunsten en wetenschappen te bevorderen’. “Door middel van bewustwording motiveren we onze studenten op zoek te gaan naar hun identiteit en hun volledige potentieel te realiseren, niet alleen als musici, maar ook als grenzeloze denkers en wereldburgers”, voegt Danilo Pérez toe.

Heeft u jazznieuws?
Stuur het ons: jazzflits@gmail.com.

JAZZFLITS HOUDT U OP DE HOOGTE JAZZFLITS

Corrie van Binsbergen. (Foto: Joke Schot)

Brokken Festival jubileert

In het Bimhuis (A'dam) wordt 30 december de tiende editie van het Brokken Festival gehouden. Dit jubileum wordt gevierd met een programma dat een mix biedt van alles waar initiator Corrie van Binsbergen en haar Stichting Brokken voor staan: met Half Playstation 3.0, Under the surface, Maud Vanhauwaert, TWO AL'S, Tom America en Indian Askin. Op het festival wordt ook een speciale Brokken Records-cd gepresenteerd. Dat label bestaat ook tien jaar.

WDMC heeft Jan Laurens Hartong Zaal

De Grote Zaal van het WDMC – Codarts (World Music and Dance Center) in Rotterdam is op 5 november omgedoopt tot Jan Laurens Hartong Zaal. Dat gebeurde tijdens een avond met live-muziek van onder meer Nueva Manteca (Hartong richtte die formatie in 1983 op) en sprekers. Ook werd een gedenkplaat onthuld. Jan Laurens Hartong overleed op 1 mei 2016 in Rotterdam. Hij was 74 jaar. Hartong was docent bij Codarts.

Breda Jazz Festival zoekt geld

De organisatoren van het Breda Jazz Festival zijn op zoek naar geld. De blik is gericht op het bedrijfsleven, maar ook de gemeente Breda is benaderd. Het festival heeft een begroting van ruim vier ton en wordt voor een kwart door de gemeente betaald. Voor het muzikale programma was de afgelopen jaren zo'n 160.000 euro beschikbaar. Tien jaar geleden was dat nog zeker 60.000 euro meer. Met name de kosten van de beveiliging zijn flink gestegen, waardoor de organisatie flink heeft moeten interen op de reserves. Het festival bestaat in 2020 vijftig jaar.

RUBEN HEIN NIEUWE ARTISTIEK LEIDER NATIONAAL JEUGD JAZZ ORKEST

Zanger, pianist, componist en bandleider Ruben Hein wordt in 2019 en 2020 artistiek leider en dirigent van het Nationaal Jeugd Jazz Orkest (NJJO). Hij gaat een nieuwe editie van het orkest samenstellen, waarvoor jonge musici zich vanaf 1 december kunnen aanmelden. Hein wordt de opvolger van Anton Goudsmit.

Het orkest wordt eens in de twee jaar samengesteld uit achttien Nederlandse of in Nederland woonachtige musici van maximaal 25 jaar. Onder leiding van Ruben Hein doorlopen de geselecteerde jongeren een coachingtraject dat gekoppeld wordt aan optredens en diverse nationale en internationale samenwerkingsprojecten. Vanaf mei 2019 gaat het orkest op tournee met een door Ruben Hein gecomponeerd en gearrangeerd programma, waarbij hij zelf ook als vocalist/solist zal optreden. Hein is enthousiast over de missie van het NJJO: "Ontwikkeling van jong talent is de basis voor de voortgang van de muziekcultuur. Goede begeleiding waardoor dat talent de juiste keuzes kan maken en dicht bij zichzelf kan blijven is cruciaal." Eerdere artistieke leiders van het NJJO waren: Anton Goudsmit, Martin Fondse, Eric Vloeimans, Benjamin Herman en Peter Guidi.

BELGISCH ATELIER 'ADOLPHE SAX' MAAKT SAXOFOONS UIT GRANAATHULZEN

Het Belgische atelier Adolphe Sax & Co in Brugge gaat 193 saxofoons uit granaathulzen bouwen. Op de saxofoons zullen afbeeldingen van oorlogsmonumenten worden gegraveerd, zoals de IJzertoren in Diksmuide en de Menenpoort in Ieper. De saxofoons moeten over een jaar te koop zijn.

Om 193 saxofoons te kunnen maken is 2.000 kilo aan hulzen nodig. De hulzen zijn gemaakt van messing, het basismateriaal voor saxofoons. De toetsen zullen gemaakt zijn van het hout van een kolf van een Lee Enfield, het geweer van de Britse strijdkrachten tijdens WO1. Initiatiefnemer Karel Goetghebeur zamelt de granaathulzen vanaf half december landelijk in. Vanaf volgend jaar 7 februari – de sterfdatum van Adolphe Sax – kunnen de saxofoons besteld worden. De prijs van deze bijzondere instrumenten zal rond de 5.000 euro liggen.

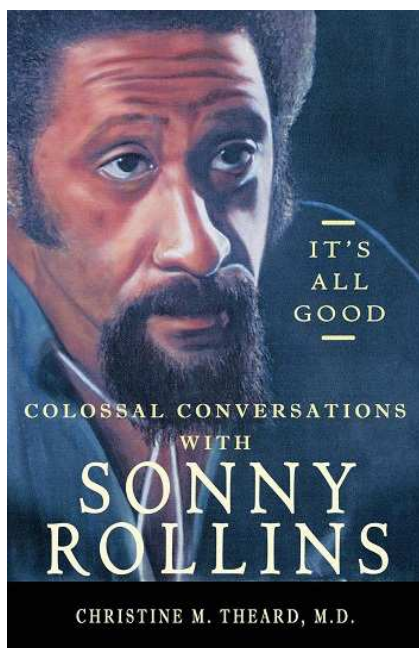
<http://sax4pax.com/>

Finalisten Maastricht Jazz Awards bekend

Het Ramon van Merkenstein Quartet, TOTENHAGEN en Evacuation Plan staan 11 december in de finale van de Maastricht Jazz Awards. Zij dingen daarin naar de Maastricht Jazz Professional Award, waaraan een geldbedrag van 2.500 euro is verbonden en twee betaalde optredens van 500 euro elk. Drie studentenbands doen op dezelfde avond een gooi naar de Yamaha Talent Award, waaraan ook twee betaalde optredens zijn verbonden, alsmede een geldprijs van 1.500 euro. Het publiek mag dan nog een Publieksprijs uitreiken ter waarde van 500 euro. De strijd om de Maastricht Jazz Awards vindt dit jaar voor de derde keer plaats. Vorig jaar won gitarist Tim Finoulst als professional, kreeg Antikythera de Talent Award en viel Aligaga het best in de smaak bij het publiek. De Maastricht Jazz Awards zijn een initiatief van het Conservatorium Maastricht en Jazz Maastricht. Doel van de competitie is de carrières van Euregionale bands stimuleren. De finale vindt plaats in de Muziekgieterij in Maastricht.

JAZZ OP PAPIER

'HET IS GOED ZO'

Christine M. Theard, M.D.
It's all good : Colossal Conversations with Sonny Rollins.

Dana Point, CA : They Are Divine Books (TADB), 2018.

X, 192 pag.

ISBN 978-1-7325827-1-2 pbk.

Prijs 18,75 euro.

Je leest het wel in rouwadvertenties: 'Het is goed zo'; het duidt op een zekere berusting. In die zin moeten we ook de titel opvatten, een door Sonny Rollins vaak geuite frase, in het bijzonder nu hij niet meer speelt. Het musiceren was voor hem een soort mediteren: hij legde er zijn ziel en zaligheid in. Hij heeft er vrede mee: "It's all part of our journey." En hier naderen we de portee van dit boek, waarin Rollins' uitspraken zijn vastgelegd door zijn aanbieder, Christine M. Theard, cardioloog van beroep.

Christines ouderlijk huis zat vol muziek: vader hield van jazz, moeder schilderde op foto's gebaseerde portretten van Charlie Parker en Sonny Rollins. Dat van Rollins - zie omslag - schonk ze hem, toen Christine twaalf was. Jaren later, toen Christine al lang afgestudeerd was, zocht ze hem nog eens op, wat uitliep op een hechte vriendschap.

En dan beginnen de vage klachten: "I suffered from an ongoing emptiness and regret about the results of a long-term challenge that greatly complicated my life over many years." In Rollins vindt ze een gewillig oor. Iedereen die hem interviewde wilde het altijd maar hebben over zijn muzikale loopbaan, maar niemand vroeg naar zijn innerlijke gedachten. Ook hij is niet zonder sores, maar heeft geleerd ermee om te gaan aan de hand van oosterse filosofieën.

In de loop van de gesprekken worden de klachten concreter. Zo heeft Christine als arts het gevoel dat ze in haar houding tegenover haar patiënten af en toe gefaald heeft. Verder heeft ze te maken met het vooroordeel dat vrouwen geen arts kunnen zijn. Privé lijdt zij onder de gedachte dat ze haar vijf kinderen, waaronder een drieling, te weinig aandacht geeft. Zij ontwikkelt zich steeds meer als de aangever, terwijl Rollins haar uitspraken eigenlijk alleen maar kan beamen. Ze heeft er baat bij, verdiept zich in de materie en geeft zelf cursussen. Geleidelijk rijpt bij haar het plan het allemaal op te schrijven. Als ze Rollins voorstelt zijn ideeën met zijn fans te delen, is zijn suggestie om er een boek van te maken dan ook voldoende.

Alle hoofdstukken zijn voorzien van een abstracte titel: 'Suffering', 'Synchronicity', 'Inspirations', 'Nature', 'Transition', enzovoort. Bijzondere observaties zijn die waarin wordt vastgesteld dat een patiënt die net geopereerd is eerder de ziekenzaal kan verlaten als die op een raam uitkijkt waar het gewone leven zich afspeelt. En op wetenschappelijk terrein: "At this meeting [New Orleans, 1989] data was presented on the findings that eating a low fat vegetarian diet, exercise, yoga and meditation can reverse atherosclerotic blockages in arteries."

Vrijwel alle hoofdstukken verlopen eender: Christine doet verslag van haar ervaringen, waarna het tweegesprek volgt: "Sonny, how are you doing this Monday morning?" "Chris, it's all good. Whatever is happening [sic] in the universe, even I don't understand it. That is because I am not wise enough to look at the big picture."

Ik waag me niet aan een oordeel over de inhoud, maar stuit wel op herhalingen en warrige conclusies, zoals die over Rollins' eerste pogingen op de sax. De term 'colossal' in de ondertitel - naar zijn beroemde elpee uit 1956 - is er met de haren bijgesleept. Ergens komt de naam Gilbert Ravine langs; bedoeld wordt de Franse bassist Gilbert (Bibi) Rovère.

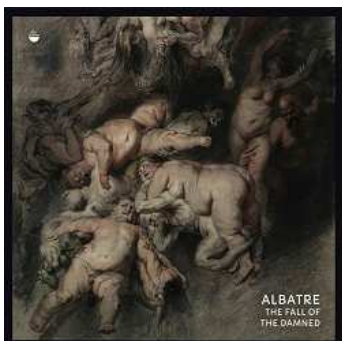
Het is duidelijk: dit boek gaat niet over Sonny Rollins; het is de schrijfster die háár verhaal vertelt en Rollins is haar klankbord. Iets voor de lezers van Happinez?

Jan J. Mulder

JAZZ OP DE PLAAT

ALBATRE

The Fall Of The Damned
Shhpuma/Clean Feed

Bezetting:

Hugo Costa (altsax, effecten),
Gonçalo Almeida (bas, toetsen, electronica),
Philipp Ernsting (drums & electronica).

In JF 303 besprak ik het album 'Volcano Hour' van Anticlan. De Portugese altsaxofonist Hugo Costa en de Duitse slagwerker Philipp Ernsting van die band maken ook deel uit van het in Rotterdam gestationeerde Albatre. De derde partner in crime is basgitarist Gonçalo Almeida, bekend van Spinifex en het Lama Trio. Er is zeker een verwantschap met de muzikale benadering van Anticlan, maar Albatre is nog wat extremer en rauwer. De titeltrack zet de toon met industriële noise, waar Costa en Ernsting meedogenloos op in denderen. De zware, rockachtige basgitaarklanken van Almeida, gedrenkt in elektronica, de beukende drums van Ernsting en de gierende sax van Costa maken indruk. Het is muziek die je vanaf de eerste noot bij de keel grijpt en daarna niet meer loslaat. Toegegeven, de dynamiek is af en toe wat eendimensionaal, maar de tomeloze energie maakt veel goed.

Herman te Loo

Beluister hier een stuk van de cd:

<https://www.youtube.com/watch?v=nC6Yte-W5I8>

Bent u op zoek naar de recensie van een bepaalde cd? Klik hier: <http://bit.ly/2eGAA92>

BLUME/DE JOODE/BUTCHER

Low Yellow
Jazzwerkstatt

Bezetting:

John Butcher (tenorsax),
Wilbert de Joode (bas),
Martin Blume (drums, percussie).

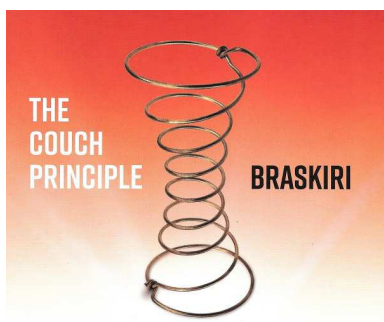
De wereld van de vrije improvisatie staat ook in de 21ste eeuw bepaald niet stil. Ervaren musici uit de internationale improscene kunnen nog immer verrassen, omdat ze zich voortdurend blijven ontwikkelen. De Duitse slagwerker Martin Blume, de Britse saxofonist John Butcher en Zaankanter Wilbert de Joode spelen al een kleine vijftien jaar samen, en dat is te horen. De heren kennen bovendien alle uithoeken van hun instrument en kunnen dus alles muzikaal vormgeven wat er in hun brein opkomt. En daar huist de genoemde verrassing in. Wanneer we Butcher met vlekkeloze 'circular breathing'-techniek een wervelwind horen opzetten aan het begin van het lange 'Grottoes', is het procédé misschien bekend, maar het hypnotische effect allerm minst. Het dynamiekbereik van het drietal is fenomenaal, want waar het openingsstuk 'Flowers' heftig eindigt, pikt het trio het in 'Fogs' weer verstillend en sober op. De Joode wisselt daarbij strijken en plukken zodanig af dat het lijkt of er twee bassisten bezig zijn. Verder is er ruimte voor lyriek, want Butcher is zelden zo melodius te horen geweest als op dit album 'Low Yellow'. Halverwege het slotstuk, 'Acids', lijkt hij een eerbetoon aan Stan Getz neer te zetten, dat Blume pareert met een verrassend, bossa-achtig ritme.

Herman te Loo

Luister hier naar 'Acids':

<https://youtu.be/1-bxgjiMhnc>

BRASKIRI
The Couch Principle
 Berthold Records

Bezetting:

Bert Lochs (trompet, bugel),
 Dirk Balthaus (piano),
 Steffen Granly (tuba), Wim Kegel (drums).

Het persbericht vermeldt een tournee ter gelegenheid van deze uitgave met slechts... drie data. Drie jazzclubs maar? Inderdaad, niet meer, en dat terwijl het kwartet Braskiri rijp is voor het concertpodium en serieuze aandacht verdient van een doodstil publiek.

Een publiek dat snel betoverd zal raken, want de cd 'The Couch Principle' klinkt sprookjesachtig, soms onheilspellend. De composities en arrangementen van leider Bert Lochs (trompet, bugel) zijn niet helemaal van deze aarde.

Bezwerende, repeterende motiefjes, rusteloos slagwerk, onheilswangere pianoakkoorden en dan die eenzame, pluche trompet. Als die trompet (Lochs dus) aan het improviseren slaat, klinkt hij net zo openhartig als een cliënt op de couch (divan) van Sigmund Freud. De naam van het album, is dus niet zomaar gekozen.

Het kwartet klinkt aanzienlijk groter dan vier man; het gevolg van hecht samenspel, brede liggingen - van zeer hoog tot zeer laag - en de inbreng van de Noor Steffen Granly. Die neemt op de tuba moeiteloos de soms complexe baspartijen voor zijn rekening en fungeert tevens als tweede blazer. Alsof dat nog niet genoeg is, blaast hij af en toe ook dubbeltonen, zoals we die kennen van trombonist Albert Mangelsdorff.

Te midden van al deze rusteloosheid is er gelukkig het latin-achtige titelstuk, waarmee de luisteraar even naar een zonnig strand wordt getransporteerd. De 52-jarige bandleider - tevens vermaard trompetpedagoog in het midden des lands - kan niet alleen spelen en schrijven, hij weet ook te doseren.

Jeroen de Valk

Braskiri speelt een stuk van de cd live:

<https://www.youtube.com/watch?v=3A3QDQRwa50>

BRUUT!
V
 Dox Records

Bezetting:

Maarten Hogenhuis (sax),
 Folkert Oosterbeek (Hammond),
 Thomas Rolff (bas),
 Felix Schlarmann (drums).

Is het wel jazz? Dat vraagt BRUUT! zich af na de release van zijn stampende cd 'V'. Het Amsterdamse kwartet schreef, al jammend, eendrachtig tien tracks die werkelijk barsten van de nerveuze energie en onvermijdelijk uitnodigen tot dansen. En was jazz niet dé dansmuziek uit de eerste helft van de vorige eeuw? Als het om dansbaarheid gaat, speelt BRUUT! de superjazz van de eerste helft van deze eeuw.

Op 'V' laat de eigenzinnige groep met Maarten Hogenhuis op saxen, Folkert Oosterbeek op Hammond organ, Thomas Rolff op contrabas en Felix Schlarmann op drums weer horen dat je tot in het oneindige de grenzen van het genre kunt oprekken. Dit keer met een vervreemdende smerige orgel-sound en scheurende saxen. Je hoort latin, hippe boogaloo en rock, maar de grondtoon is wel degelijk jazz.

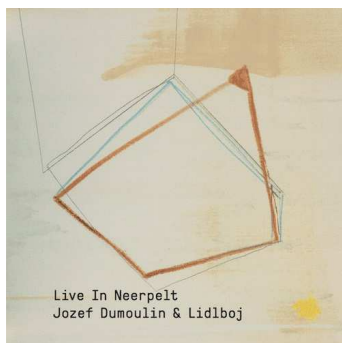
En dan vooral die uit de jaren vijftig en zestig toen surfmuziek, rock-'n-roll en rhythm-&-blues de jazzers beïnvloedden en de bebop wat op de achtergrond raakte. In hun strakke zwarte pakken met wit overhemd en zwarte stropdas zien de mannen van BRUUT! er ook uit als muzikanten uit de sixties. Niet voor niets riep Esquire de heren uit tot best geklede band van 2016.

Het oog wil ook wat, maar op het podium zullen de vier vooral met het werk van 'V' ongetwijfeld weer jong en oud aan het dansen krijgen. Want in welk hokje je BRUUT! ook wilt plaatsen, een ding is zeker: deze kerels spelen geweldige feestmuziek. Ze houden op hun vijfde album vast aan hun oorsprong: een feestbandje dat een hekel heeft aan stilzittende toeschouwers.

Hans Invernizzi

BRUUT! live:

<https://www.youtube.com/watch?v=ryPfOygaUh8>

JOZEF DUMOULIN & LIDLBOJ**Live In Neerpelt**
El Negocito Records**Bezetting:**

Lyn Cassiers (zang, elektronica), Bo van der Werf (baritonsax, elektronica), Jozef Dumoulin (toetsen, effecten), Dries Laheye (basgitaar, effecten), Eric Thielemans (drums).

We hebben in twee opzichten flink lang moeten wachten op dit nieuwe album van Lidlboj, de groep van de Belgische toetsenspeler Jozef Dumoulin. Het debuut van de band, 'Trees Are Always Right', dateert alweer van 2009 en de opname op de nieuwe cd werd gemaakt in januari 2011 in Neerpelt. El Negocito Records moest dan ook flink aandringen voor Dumoulin akkoord ging met het uitbrengen van 'Live In Neerpelt'. Hij legt in de hoestekst uit waarom hij toch ja zei. Met de definitieve komst van zangeres Lyn Cassiers en de toevoeging van basgitarist Dries Laheye was het trio net uitgebreid tot een kwintet, en de leider had net zijn Fender Rhodes ingeruild voor een pakketje nieuwe keyboards. Dat geeft Lidlboj een beduidend andere groepsklank, en Dumoulin zegt veel van deze opname te kunnen leren voor de toekomst. Saxofonist Bo van der Werf legt zich meer toe op zijn akoestische baritonsax in plaats van de elektronische EWI, die op de eersteling veelvuldig te horen was. Het trekt de balans tussen akoestische klanken en elektronica recht, en in de (veelal woordeloze) zang van Cassiers' lichte, meisjesachtige stem heeft hij een uitstekende melodiepartner. Ook trekt de blazer meer improvisatieruimte naar zich toe. De zware bas zorgt voor een invalshoek die elementen uit dubreggae ('Walk 3') en indie-rock wat meer onderstreept. De lounge- en dance-invloeden van het eerste album blijven aanwezig, net als het filmische karakter. We mogen dus blij zijn dat deze oude opname van de plank is gehaald. En het maakt natuurlijk nieuwsgierig naar waar Lidlboj nú staat.

Herman te Loo**Luister hier naar tracks van het album:**<http://elnegocitorecords.com/releases/eNR070+.html>**MAAIKE DEN DUNNEN****Inner Space**
QFTF**Bezetting:**

Maaïke den Dunnen (zang), Thomas Kugi (tenor en sopraansax), Dena Derose (piano, Rhodes), Milan Nokolic (basgitaar).

Even eigenzinnig als haar debuut-cd 'Arrival' is haar tweede cd 'Inner Space'. Maaïke den Dunnen schrijft prachtige lyrische stukken met mooie teksten. Ze zingt haar muziek met een warme stem. Nooit wordt ze schel, ook niet bij flink volume. Haar band is zo uit het boekje. Ze heeft een groot internationaal netwerk en daar haalt ze medemuzikanten vandaan. Op 'Inner Space' zijn dat de Oostenrijkse tenorist Thomas Kugi, de Amerikaanse Dena Derose op keyboards en piano en de Servische bassist Milan Nikolic. Allemaal voortreffelijke jazzartiesten, met een indrukwekkende staat van dienst.

Maaïke van Dunnen zingt intiem en creëert een fijngevoelige sfeer. In het nummer 'There once more' excelleert het kwartet, ieder in zijn rol, om een tastbare stilte om te zetten in muziek. Van Dunnen is sterk met haar unisono samenzang met tenorist Thomas Kugi. Het spel van Dena Derose is op veel nummers een verhaal apart. Zij drukt in alle bescheidenheid een duidelijk stempel op de muziek met haar subtiele spel op de Rhodes. De stukken zijn gevarieerd. Van uptempo tot een verrassende uitvoering van de Elvis-hit 'Can't help falling in love'.

Maaïke den Dunnen toert de komende maanden door Nederland, Duitsland en Oostenrijk. Nieuwsgierig? Op haar website zijn alle concertdata en plaatsen te vinden: <http://maikedendunnen.com>.

Sjoerd van Aelst**Maaïke den Dunnen en haar groep:**<https://www.youtube.com/watch?v=cerFXMirIro>

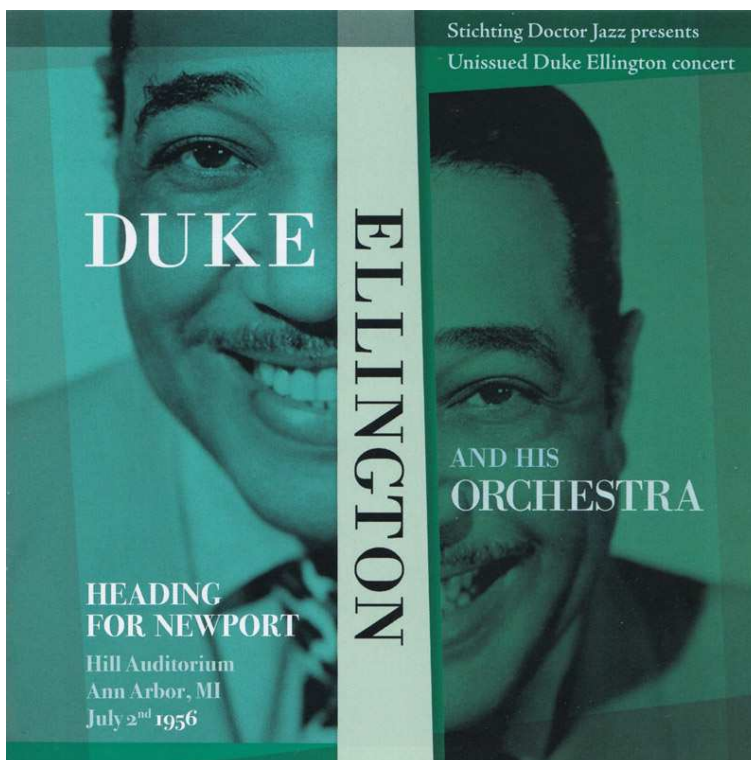
**DUKE ELLINGTON
AND HIS ORCHESTRA
Heading For Newport 1956
Doctor Jazz DJ018**

Bezetting:

Willie Cook, Cat Anderson (trompet), Clark Terry (trompet, flugelhorn), Ray Nance (trompet, viool, zang), Britt Woodman, Quentin Jackson, John Sanders (trombone), Jimmy Hamilton (klarinet, tenorsax), Russell Procope (klarinet, sopraansax, altsax), Johnny Hodges (altsax), Paul Gonsalves (tenorsax), Harry Carney (klarinet, altsax, baritonsax), Duke Ellington (piano), Jimmy Woode (bas), Sam Woodyard (drums), Jimmy Grissom (zang).

Het mooiste eerbetoon aan orkestleider Duke Ellington (1899-1974) is zijn muziek verspreiden. Deze plaat 'Heading For Newport 1956' is daar excellent in geslaagd. Omdat er al duizenden bladzijden gepubliceerd zijn over Duke, zijn leven, zijn opnamen, zijn composities, zijn tournees, zijn musici, beperk ik mij – als een doordeweekse jazzconcert-bezoeker – tot de muziek van deze cd; ik geef geen muziek-technische analyse. Als we de concertticketprijzen van vandaag vergelijken met de prijs van deze Ellingtonplaat, twijfel dan niet: voor 17,95 euro woont u een topconcert van Ellington bij. Dit concert brengt wat van een live-concert kan worden verwacht. Op het podium spelen voor u: Duke Ellington and his Orchestra. We zijn 2 juli 1956 in het Hill Auditorium, University of Michigan, Ann Arbor, Michigan. Duke kondigt zijn 'Black and tan fantasy' aan: met soloruimte voor Russell Procope, Ray Nance en Quentin Jackson, allen 'in the mood' voor een goeie zeven minuten. Volgt 'Stompin' at the Savoy', de Savoy, van 1926 tot 1958 een danstempel voor de 'happy feet' - wat een swingende band, met een solo voor Harry Carney, die reeds in 1927 (!) opnam met Duke. Volgt klassieke muziek in 'Clarinet melodrama' van en voor Jimmy Hamilton, geruggesteund door het koloriet van de band. Sam Woodyard haalt zijn plezante brushes boven. Trompettist Clark Terry soleert in 'Harlem air-shaft'. Volgt 'Sophisticated lady' met de baritonsax van Harry Carney.

[...vervolg in de rechterkolom](#)

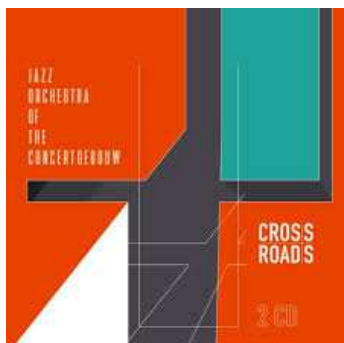
'Theme for Trambean' brengt trombonist Britt Woodman aan de micro. Duke begint dan zijn 'Satin Doll', met solo trompettist Ray Nance. In 'Take the 'A' train' eist Duke zelf de eerste chorus op, vocale scat-tussenkomst Ray Nance, het thema wordt her-nomen, er is een wilde Paul Gonsalves, die op tenorsax soleert à la Coleman Hawkins. 'La virgen de la Macarena' is voor trompettist Cat Anderson, met in gedachten de patrones van de stieren-vechters in Sevilla. Track elf is Duke's bekende 'monologue'- 'Pretty and the wolf', is dit ons 'Roodkapje en de Wolf' ? Wat een swing in de 'V.I.P. boogie' met Harry Carney en Jimmy Hamilton. Track dertien 'Jam with Sam' laat Duke ruimte voor al zijn toppers: Ray Nance, Cat Anderson, Paul Gonsalves, Britt Woodman, Russell Procope, Quentin Jackson. Wat een big-bandswing opnieuw in 'The Hawk talks', solo Cat Anderson. 'Prelude to a kiss' is voor de uiterst herkenbare Johnny Hodges, rustig vertolkt tot een climax. En om het publiek ter wille te zijn: 'Things ain't what they used to be' met Hodges opnieuw op het voorplan. Track zeventien als slot is 'Day in, day out' met een makke tussenkomst van vocalist Jimmy Grissom. Vergeef me als ik te veel 'solo' heb gebruikt: Duke geeft altijd veel soloruimte aan zijn orkestleden.

Let op 2 juli 1956; vijf dagen later, op 7 juli, is Duke 'Heading for Newport'- met de Ann Arbor-bezetting op het Newport Jazz Festival. Hiervan zijn de Columbia-opnamen met dé opmerkelijke prestaties van Paul Gonsalves en Johnny Hodges later overall vijf sterren waard!

Daarom geef ik deze keurige Doctor Jazz-plaat ook een 20 op 20: omdat de Doctor het goed vond dit concert op plaat uit te brengen. En omdat het bijgaand Engelstalig boekje compacte informatie verschaft voor het concert dat je voor 17,95 euro met vrienden kan beluisteren in je huiskamer! Tot slot: koop méér dan één exemplaar: één voor uw platenkast en de extra's legt u onder de kerstboom of geeft u weg met Nieuwjaar, met Valentijn.

Erik Marcel Frans

JAZZ ORCHESTRA OF THE CONCERTGEBOUW
Crossroads
JOC Records

Bezetting:

Het Jazz Orchestra of the Concertgebouw onder leiding van Dennis Mackrel speelt composities van Martijn van Iterson, Simon Rigter, Ilja Reijngoud, Jorg Kaaij, Rob Horsting en Joris Roelofs.

Gelukkig is het Jazz Orchestra van het Concertgebouw (JOC) na het vertrek van de bandleider Henk Meutgeert in 2015 niet ingekakt. Met Dennis Mackrel, die het stokje van Meutgeert overnam, schittert het orkest nog steeds als vanouds. En dan hebben we het over schitteren en niet schetteren. Want JOC heeft weliswaar een enorme power, het is zeker geen schetterende bigband. De klankkleur van het orkest neigt veel meer naar het subtiele, naar de velvetsound van Ellington. Op de dubbel-cd 'Crossroads' zijn de klankkleuren verrassend gevarieerd en mede doordat er drie basklarinetten in de rietsectie spelen, gaan we heerlijk de diepte in. Met deze voortreffelijke fluwelen sound speelt het JOC eigen, maar vooral ook eigentijdse composities van de hand van de vele talenten die de band rijk is. Eén cd is voornamelijk gewijd aan de muziek van Joris Roelofs met lange, spannende stukken, die opvallen door de sterke thema's en het heerlijke samenspel tussen de blazers. Gitarist Martijn van Iterson is nog zo'n compositietalent in het orkest. Hij komt ruim aan bod op de andere cd van dit dubbelalbum. Ook Van Iterson schrijft ijzersterke nummers, waarbij de band subtiel met zijn zingende gitaar meebeweegt. Maar wees op je hoede, er zijn ook momenten waar de zaak uit z'n voegen knalt.

Bovenaan deze recensie leest u nu eens niet alle meespelende muzikanten, maar heb ik de componisten genoemd, die allemaal ook hun partij in het orkest meespelen. 'Crossroads' is een geweldige dubbel-cd geworden met hedendaagse muziek, die smaakt naar meer. Niets ten nadele van alle reeds bestaande fraaie bigband-evergreens, maar zo'n verrassende uitgave met louter nieuwe muziek, uitgevoerd door Nederlands beroemdste sterrenband is werkelijk niet te versmaden.

Sjoerd van Aelst

Luister hier naar een stuk van de cd:
<https://bit.ly/2DEd22C>

THE KING SWINGS
Statement
KS001 (www.thekingswingsquintet.com)

Bezetting:

Tom Ridderbeekx (trompet),
 Stan van de Wetering (tenorsax),
 Robert Koemans (piano), Tomek van Leeuwen
 (contrabas), Mitchell Damen (drums).

'The king swings', hun tune, ligt de vijf jonge musici van deze formatie nauw aan het hart en is daarom gekozen als naam voor de groep. Het stuk staat voor alles waarmee ze zich associëren: energie, een krachtige drive en eindeloze swing. Het kroonjuweel is een smakelijke binnenkomer die je direct bij de oren vat.

Swing is toch ouderwets? Voor deze jonge gasten ligt dat genuanceerder. Swing is een mooi hoofdstuk uit de jazzgeschiedenis. Probeer maar eens stil te zitten als je de cd 'Statement' draait.

The King Swings ontstond op het Rotterdamse conservatorium. Een groepje vrienden werd lijk van swing en besloot om daar serieus in door te gaan. Met veel respect voor de traditie, geven ze een eigen draai aan de muziek waar ze van houden. Dat doen ze door eigen stukken te schrijven en daar de hedendaagse vaardigheden die ze leerden in de practica componeren en arrangeren, in toe te passen. Het resultaat is een knetterend, smaakvol opgebouwd album. Het is mooi dat er jonge jazzmusici rondlopen die oog en waardering hebben voor het jazerfgoed, dat goed hebben bestudeerd en op een verdienstelijke manier zich hebben eigen gemaakt. 'Statement' is een bloedserieuze gimmick.

Roland Huguenin

(zie ook de concertrecensie op pag. 10)

The King Swings speelt 'The king swings' live:
<https://bit.ly/2QM2txb>

MICHAEL VAREKAMP
Elektra
Sound of Art Records

Bezetting:

Michael Varekamp (trompet),
 Jérôme Hol (gitaar)
 Wiboud Burkens (keyboards, samples),
 Erik Kooger (drums, samples),
 Harry Emmery (bas).

'Elektra' verwijst naar de elektrische/elektronische bands waarin vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw de eerdere experimenten met elektronica tot wasdom kwamen. Miles Davis was in 1970 met 'Bitches Brew' en wat daarop volgde zonder meer de belangrijkste exponent van deze nieuwe muziek. In 1970 overleed gitarist Jimi Hendrix, die Miles voorafgegaan was met zijn revolutionaire experimenten op gitaar waarin elektrische versterking, vervorming en feedback een hoofdrol speelden. Stel dat Jimi Hendrix nog had geleefd en hij Miles Davis had ontmoet. Stel dat ze samen de studio waren ingegaan om hun muziek op te nemen. Dat moet door het hoofd zijn gegaan van Varekamp. Wat nooit heeft plaatsgevonden kan worden gevisualiseerd en tot realiteit worden gebracht. 'Elektra' is het verbijsterende resultaat van deze gedachte. Varekamp in de rol van Miles Davis en Jérôme Hol in die van Jimi Hendrix. We kennen Michael Varekamp natuurlijk al van zijn producties waarin hij een eerbetoon bracht aan Miles Davis en ook aan Louis Armstrong, maar nooit was hij zo diep in de huid van Davis gekropen. Van Hol weten we dat hij de heftigste rockgitarist van ons land (en ver daarbuiten) is. De muziek op deze dubbel-cd is volledig geïmproviseerd, zegt Varekamp. We moeten dat geloven, hoe moeilijk ook, want de consistentie van de muziek, de motieven en de uitwerking daarvan, het gevoel van weldoordachte composities die als golven de luisteraar overspoelen, de uitgekende ritmes, de opzweepende drums van Kooger, Harry Emmery die als een constante hartslag de puls aangeeft, en de waanzinnige samples van Burkens, het is zo perfect dat het een proces lijkt waarover diepgaand is nagedacht en waarbij men niet over één nacht ijs is gegaan. Stel dat Miles Davis en Jimi Hendrix elkaar echt hadden ontmoet en dat zij de muziek hadden gemaakt en opgenomen. Zou die beter geweest zijn? Ik betwijfel het, hoogstens anders. Twee cd's lang zonder de geringste inzinking, met een onvermoeibare swing, en op vele momenten hallucinerend van schoonheid. 'Elektra' is daarmee op afstand de beste cd van dit jaar, het beste dat Varekamp ooit heeft gemaakt, en vermoedelijk ook het beste dat Hol, Burkens, Kooger en Emmery, die allen een gelijkwaardige rol hebben in deze productie, hebben vastgelegd.

Tom Beetz

Luister hier naar een stuk van 'Elektra':
<https://www.youtube.com/watch?v=HRuHnICExY>

BEN WENDEL
The Seasons
Motema Music

Bezetting:

Ben Wendel (sax, fagot),
 Aaron Parks (piano),
 Gilad Hekselman (gitaar),
 Matt Brewer (bas),
 Eric Harland (drums).

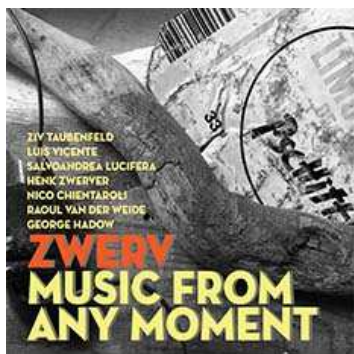
Seizoenen verschillen. En die afwisseling is nu juist de aantrekkelijkheid van de jaargetijden. De nummers van Ben Wendels laatste plaat 'The Seasons' verschillen net zo en in navolging van Tchaikovsky deelde hij de plaat zelfs in naar de maanden van het jaar. Daardoor verschillen de nummers enorm. Die verschillen hebben iets aantrekkelijks. Het geeft het brede scala van capaciteiten weer waarover Ben Wendel beschikt.

De cd begint met 'January' nogal zweverig, met de nadruk op mooie in elkaar overvloeiende klanken en harmonieën. Wendel schakelt in 'February' al snel over naar een moderne variant van de bebop, om vervolgens in april voorzichtig richting de jazzrock te gaan, maar bij die jazzrock komt hij eigenlijk nooit echt aan. Misschien pas in 'November'. In dat nummer speelt vooral Aaron Parks een mooie rol. Op de rest van de plaat ook, waar de pianist het vooral in het mysterieuze zoekt. Daarnaast springt ook drummer Eric Harland er vooral uit. Toegegeven, de veranderlijkheid van de seizoenen zit duidelijk in deze plaat. Maar de veelvoud van afwisseling levert voor de gemiddelde luisteraar vast nogal wat verwarring op. Aan de ene kant komt 'The Seasons' nogal academisch en geconstrueerd over. Aan de andere kant heeft dat nu ook wel weer iets aantrekkelijks.

Bart Hollebrandse

Bekijk hier het nummer 'July':
<https://www.youtube.com/watch?v=IXQN1mv6CtI>

ZWERV
Music From Any Moment
Creative Sources Recordings

Bezetting:

Luis Vicente (trompet),
 Salvoandrea Lucifera (trombone),
 Ziv Taubenfeld (basklarinet),
 Henk Zwerver (gitaar),
 Nico Chientaroli (piano),
 Raoul van der Weide (bas, percussie),
 George Hadow (drums).

Een jaar na het debuutalbum ('Live') van de groep Zwerv, rond gitarist Henk Zwerver, ligt er een nieuwe cd. Met de komst van trombonist Salvoandrea Lucifera en pianist Nico Chientaroli is het ensemble uitgebreid tot een septet. Dat levert een vollere klank op als de hele groep tegelijk aan de slag is, maar volgens de goede gewoonten van de vrije improvisatiemuziek gebeurt het regelmatig dat er maar een paar muzikanten te horen zijn. Zo opent 'Duo 3' inderdaad als een duet van trompettist Luis Vicente en slagwerker George Hadow, met veel demperwerk van de eerste en subtiele klankverkenningen van de tweede. Gestaan voegt de rest van de groep zich erbij, maar zonder dat het resultaat verzandt in ondoorzichtigheid of richtingsloosheid. In sommige andere stukken blijft het pointillisme van begin tot eind gehandhaafd ('Sur herbe') of valt de groep juist met de deur in huis (zoals 'The startup', met associaties met de ICP uit de jaren tachtig door de over elkaar buitende melodielijnen en klankblokken). Er valt veel te genieten, van de expressiviteit van de blazers, het subtiele pianowerk van Chientaroli, het minimalisme van Zwerver tot het duo Van der Weide-Hadow, dat elkaar blindelings weet te vinden en waar nodig een plezierig soort swing produceert. 'Music From Any Moment' werd wederom opgenomen in Zaal 100 in Amsterdam, maar ditmaal zonder publiek erbij.

Herman te Loo

JAZZ OP DE PLANKEN

THE KING SWINGS

Bezetting:

Tom Ridderbeekx (trompet), Stan van de Wetering (tenorsax), Robert Koemans (piano), Tomek van Leeuwen (contrabas), Mitchell Damen (drums).

Datum en plaats:

9 november 2018, De Doelen, Rotterdam.

De sfeervolle Eduard Flipsezaal in hartje stad is een stijlvolle locatie voor de presentatie van 'Statement', het eerste album van The King Swings. Een nieuw Rotterdams jazzcollectief staat klaar om de jazzwereld te bestormen. Ze waren al een tijdje actief als sideman, dus werd het hoog tijd voor een eigen project. Geïnspireerd door de grote hardbopformaties uit de jaren vijftig blaast deze jonge formatie nieuw leven in de swing. 'No nonsense bop in your face' is de slogan die staat voor hun uitdagende aanpak. Met veel eigen composities, gestoken in moderne arrangementen, creëren zij een fris swingend geluid waarmee ze het genre op de agenda willen terugplaatsen. Vijf enthousiaste gasten gaan de uitdaging aan om stijlvol te swingen. Goed geschoold als ze zijn, beheersen ze het metier.

Vlnr: Tom Ridderbeekx, Stan van de Wetering, Mitchell Damen, Tomek van Leeuwen en Robert Koemans. (Foto: Joke Schot)

Er klinkt de vertrouwde sound die we zo goed kennen uit de mieterse jaren vijftig en die nog niets aan kracht heeft ingeboet. Uptempo, klare lijnen en pure energie geven vlijmscherpe grooves. De mannen spelen met flair, werken gedisciplineerd samen en maken elegante (under)statements. Fraaie arrangementen en doordachte improvisaties houden de aandacht goed vast.

De meeste stukken van het album worden live gespeeld, waaronder 'Erasmus suite' van bassist Tomek van Leeuwen. Een knap geschreven stuk waarin alle musici in een exclusief exposé aan bod komen. Ook drummer Mitchell Damen tekent voor enkele goede composities, waarin de geest van Horace Silver lijkt door te klinken. 'Pancevo', een gelaagd nieuw stuk, schreef Van Leeuwen speciaal voor een onlangs gecancelde optreden in Servië. Hij hoopt het stuk daar in 2019 alsnog te kunnen spelen. The King Swings zijn een goed initiatief. Hun jazzy boodschap smaakt naar meer en maakt nieuwsgierig naar de toekomst.

Roland Huguenin (zie ook de cd-bespreking op pag. 8)

FESTIVAL NOVEMBER MUSIC

Datum en plaats:

2 – 11 november 2018,
Diverse locaties, Den Bosch

Als er één muziekfestival is waar grenzen en hokjes worden geslecht is het November Music. Sterker nog, dit festival is in 1993 begonnen om muziek van nu te laten horen door de makers van nu zonder enige begrenzing van genre. Hedendaagse jazz speelt een belangrijke rol, maar ook hedendaags gecomponeerde muziek, wereldmuziek, dans, muziektheater en elektronica komen ruimschoots aan bod. Zo kunnen genres binnen een optreden in elkaar overvloeien, maar het kan ook zijn dat binnen een genre conventies en grenzen worden doorbroken.

Gedurende tien dagen met zeventig concerten in 22 zalen, nog afgezien van een kunstmuziekroute door Den Bosch met 25 optredens, voor de jazz veelal in de Verkadefabriek en de Willem Twee Concertzaal, kunnen de luisteraars hun eigen muzikale grenzen onderzoeken. Zo speelde het sextet van de New Yorkse componist en saxofonist **Ken Thomson** een set die op het eerste gehoor doorsnee jazz uit New York leek, jachtige hypernerveuze muziek van groot vernuft. Toch werd ook hier een grens overschreden. Thomson werkt de compositorische wetten van Charles Mingus verder uit. Zijn hoekige muziek is doorgecomponeerd tot een complexiteit waarin muzikale lagen door elkaar schuiven en ook soloruimte wordt geboden. Heftige muziek zonder al te veel rustpunten met een drummer die tot het uiterste moet gaan om de zaak bij elkaar te houden. De tegenpool hiervan was daarna het **Mats Eilertsen** trio met Trio Mediaeval. Eilertsen is een Noorse bassist die diep bezonken en verstilde jazz maakt waarin de trioleden een gelijkwaardige rol hebben met doorzichtige improvisaties. Het bijzondere was de samenwerking met Mediaeval, een trio van vrouwen dat doorgaans meerstemmige middeleeuwse muziek zingt. Die middeleeuwse muziek kleurde wonderwel bij het jazztrio, met stukken gebaseerd op de gedichten uit [...vervolg in de rechterkolom](#)

Otis Sandsjö speelde met Lucia Cadotsch. (Foto: Tom Beetz)

'The background noise of the universe' van de tragisch gestorven hedendaagse Noorse dichter Tor Ulven. Zang vormde een rode draad op dit festival. De Zwitserse **Lucia Cadotsch** begon haar set met Billie Holiday's 'Don't explain'. Dit is wel het laatste wat je verwacht op een festival met muziek van nu. En zo ging ze door met liedjes uit het Great American Songbook, Henry Mancini, Schotse folksongs en 'What's new' in een uitvoering van Ahmad Jamal uit 1958. Van tevoren zou niemand kunnen bevroeden dat juist dit optreden uniek en eigentijds was dan wat dan ook. Cadotsch zoekt de zwarte kant van de songs op, zingt onbewogen, kraakhelder, soms dichter bij spoken word dan zang, totaal uniek in haar benadering. Het is dat je de liedjes zo goed kent, anders zou je zweren dat het nieuwe composities waren. En niet alleen dankzij Cadotsch, maar zeker ook door bassist Petter Eldh en saxofonist Otis Sandsjö, die met circulaire ademhaling soms hele songs bij elkaar improviseerde met een toon zo zacht als van Stan Getz en een vrijheid zo groot als van Albert Ayler. Misschien door dit overdonderende optreden viel het trio van pianist **Elliot Galvin**, bekend van de groep Dinosaur, wat tegen. In feite zou hij de meest actuele muziek moeten maken, maar hij werd afgetroefd [...vervolg op de volgende pagina](#)

door Cadotsch. Daar deed zijn op zich uitstekende trio, zijn klavecimbelachtige geluiden door A4'tjes op de pianosnaren te leggen en zijn geluiden uit kinderspeelgoed niets aan af.

De jonge zangeres **Sanne Rambags** had een compositie-opdracht gekregen en liet zich inspireren door negen schilderijen over liefde, leven en dood uit Edvard Munchs serie 'The Frieze Of Life' (1902). Munch maakte veel gebruik van pastelkleuren, maar kon de emotie van zijn schilderijen ook met felle kleuren uitdrukken. Rambags had vooral gekozen voor pastelintinten en die omgezet in breekbare, kwetsbare en gevoelige muziek. Zij zong meestal woordloos waarbij zij een van de instrumentalisten werd en zich daarbij tekenend genoeg tussen de instrumentalisten opstelde en niet vooraan stond. Soms gebruikte ze enkele woordjes die ze tot improvisatie kneedde, en een enkele keer werden stukken tekst gebruikt die zich tot een onderdeel van de compositie transformeerden. Uiteindelijk kwamen de bezongen compositie net als Munchs 'De Schreeuw' tot een hevige uitbarsting waarbij pianist Jeroen van Vliet het geluid van de snaren gedurende een oneindig lang lijkende tijd liet wegsterven.

Op het Willem Twee Poppodium werd 'De Schreeuw' dankzij **Benjamin Hermans Bughouse** werkelijkheid. Was Rambags een subtiele figuurzager, Hermans hanteerde de kettingzaag. Twee weken eerder speelde Bughouse op het Festival Jazz Internationaal Nijmegen waar ik de muziek 'een bak herrie' noemde (zie Jazzflits 306). De groep had in die twee weken een metamorfose ondergaan. Het was nog steeds snoeihard maar nu ook zo strak als een snaar. Gitarist Reinier Baas, normaal keurig en introvert spelend en in Nijmegen nog onhoorbaar, bespeelde zijn gitaar op de gemeentst mogelijke manier, drummer Olav van den Berg ranselde zijn drumstel met sloophammers tot gort en met basgitarist Peter Peskens werd dit optreden een zeer gelukkig huwelijk tussen punk, rock 'n' roll en Ornette Coleman. Hermans had de korte nummers opgedragen aan zijn saxofoonhelden (onder wie Steve Norman, Xero Slingsby, Hans Dulfer, Sidney Bechet) maar de muziek bleef zijn eigen meedogenloze karakter houden.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

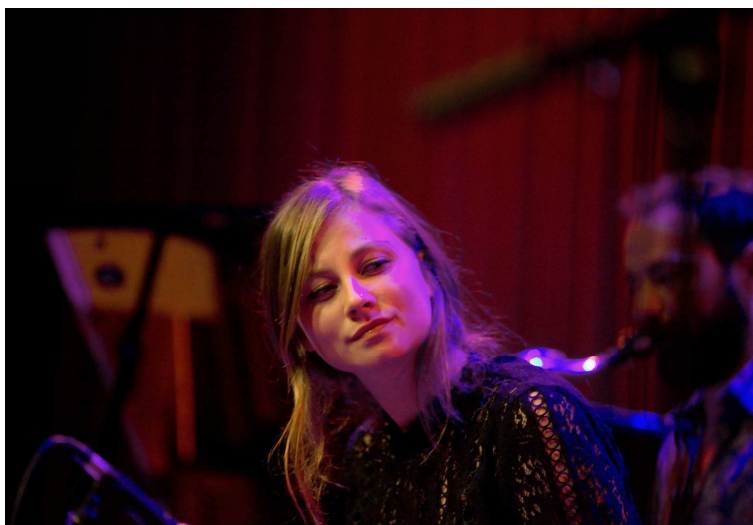

Amir ElSaffar. (Foto: Tom Beetz)

Omar Bashir speelde met Martin Fondse. (Foto: Tom Beetz)

Zangeres Sanne Rambags had een compositie-opdracht gekregen en breekbare, kwetsbare en gevoelige muziek geschreven.

Zangeres Sanne Rambags. (Foto: Tom Beetz)

Na dit overweldigende concert stonden de bezoekers nog na te trillen waarbij het New Yorkse collectief **Secret Chiefs 3** een gezapig dansorkestje leek. Toch zat deze groep, lang niet zo hard en met een iets subtieler ritme, goed in elkaar al miste hun uitvoering van John Zorns 'Masada' de strakheid die Bughouse zo onweerstaanbaar had gemaakt. IJkpunten van November Music zijn 'Colours of Improvisation' en het slotconcert. Bij beide worden bruggen geslagen tussen verschillende muziekstijlen, en tussen gecomponeerde en geïmproviseerde muziek. **Martin Fondse**, die een vrij grote band met harpist Remy van Kesteren en ud-speler Omar Bashir had geformeerd, was erin geslaagd de stemmen van Anna Serierse en Sanne Rambags, en de snaren van de ud, twee cello's en harp met elkaar te integreren. Er ontstond chemie tussen de vocalisten onderling en tussen hen en de snaarinstrumenten.

Die chemie was er ook tussen de Duitse pianist **Michael Wollny** en de Franse sopraansaxofonist Émile Parisien. Wollny is een van de meest spectaculaire pianisten van dit moment. Hij gaat vrij om met akkoorden, overbrugt met zijn grote handen enorme intervallen en blijft steeds meedogenloos hard swingen. Wollny laat zijn vleugel zingen, speelt eigen composities en bewerkingen van Hindemith en Mahler, en dat alles met de vrijheid van Cecil Taylor en de swing van Keith Jarrett. De kleine Parisien ging met dezelfde hoogspanning tekeer, zwaaide met zijn benen, danste en met een breed geluid stimuleerde hij Wollny tot een energie-explosie.

Het slotconcert was van de Iraaks-Amerikaanse trompettist, zanger en santur-speler (een Perzisch familielid van de citer) **Amir ElSaffar**, die met zijn groep 'Rivers of Sound' de bedoeling van dit festival belichaamt: het overschrijden van de grenzen van verschillende muziekgenres. Zijn muziek meanderde naadloos tussen Amerikaanse jazz, wereldmuziek, vierkwarts en Arabische ritmen, en refereerde ook aan klassieke muziek en flamenco. Loepzuiver was het niet altijd en soms ontaarde het in een vrolijke chaos. Repeterende motieven waren uitgeschreven zodat deze zich ritmisch ontwikkelden, de collectieven waren noot voor noot doordacht. Daarnaast werd er ook nog eens gaaf [...vervolg in de rechterkolom](#)

Olav van den Berg van Bughouse. (Foto: Tom Beetz)

Lucia Cadotsch. (Foto: Tom Beetz)

gesoleerd door zijn zuster violiste Dena, vibrafonist Jason Adasiewicz en tenorsaxofonist Ole Mathisen, terwijl drummer Nasheet Waits de moeilijke taak had om de constante ritmische wisselingen tot in de perfectie uit te voeren.

Tom Beetz

FESTIVAL JAZZ INTERNATIONAL R'DAM

Datum en plaats:

26, 27, 28 oktober 2018,
LantarenVenster, Rotterdam.

De 18de editie van Festival Jazz International Rotterdam was bijzonder geschikt voor zangliefhebbers. Of liever: stemliefhebbers. 'Voice' was het centrale thema. Dat betrof niet alleen de menselijke stem, maar ging ook over muzikanten die in artistiek opzicht 'de stem' zijn van een stroming of richting. Sommige concerten hadden twee uitvoeringen. Zodoende kon je ook nog langs de bar. Geen keuzestress dus. Er waren gedurende het festival ook zeven gratis concerten in de foyer.

vrijdag

Het gezicht van het affiche, trompettist **Theo Crocker**, startte het festival. Zijn kwintet speelde muziek van hun aankomende cd 'Star people nation'. Direct al was er harmonie, met twee blazers vooraan, die de thema's spatgelijk bleven. Crocker ziet er uit als een hiphopper maar met zijn kennis van de Amerikaanse traditie vlocht hij een nieuw, hedendaags idioom, wars van genre-indelingen. Hoe snel het soms ook ging, de band speelde als een complex uurwerk. Toch was er even later toch een onverwachte mooie ballad.

Spoken+2 is een Nederlands-Belgisch saxofoonkwartet dat voor de gelegenheid was uitgebreid met drummer Jelle van Giel en zangeres Sanne Huijbregts. Ze speelden in de kleine zaal en dat paste prima. Het was een kunstproject dat in de context van een festival goed tot zijn recht kwam.

De saxofoons speelden een keer alleen met hun kleppen, aanvankelijk zonder te blazen. Ook was er een fuga van Bach. Huijbregts vertelde zingend haar teksten en hoewel de drumsolo misplaatst was, was het wél de stilste van het festival.

En dan een grote naam: saxofonist **Donny McCaslin**. Hij is bij een groot publiek bekend geworden door zijn recente samenwerking met David Bowie. McCaslin werkt samen met de percussief optredende singer-songwriter Jeff Taylor. Deze is zeer hyperactief op het podium en hij paste mooi in het thema 'voice'. McCaslin blies lange lijnen die nét niet dissonant waren. Bij sommige lange tonen leek het alsof hij echt op een toeter blies en hij zong dit keer zelf ook.

[...vervolg in de rechterkolom](#)

Saxofonist Donny McCaslin. (Foto: Sophie Conin)

Sanem Kalfa en George Dimitriu (rechts). (Foto: Sophie Conin)

Hij werd begeleid door de zware pulserende elektrische bas van Owen Biddle, die op de rand van het podium stond, en de extreme klanken van toetsenist Jason Lindner. Maar Bowie was nooit ver weg.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

Josef Leimberg & Astral Progressions sloot de eerste dag af. De trompettist speelde hard en schel. Hij keek daarbij nogal pijnlijk. Als hij niet op zijn trompet speelde nam hij wat percussie-instrumenten ter hand om daarmee wazige dingen te doen. Er viel niet veel structuur aan het concert te ontdekken. De zwaar versterkte drums droegen ook al niet bij aan het succes, om maar niet te spreken van het plastic geluid van de gitaar van Anand Benette. Een lichtpuntje was de krachtige altsaxofoon solo van Tracy Wanname.

zaterdag

De samenwerking van gitarist **Anton Goudsmit** en de Zwitserse stemkunstenaar **Andreas Schaerer** was direct al het hoogtepunt van de zaterdag. KUNST met hoofdletters. Schaerer kan, net als Goudsmit, alles! Hij imiteerde een trompet, zong Portugees, beheerste de Zuid-Afrikaanse klikzang, jodelde, scatte, en deed aan mouth-percussie. En dat alles zeer snel achter elkaar of met diverse elementen tegelijk. Maar hij bleek ook een 'gewone' zanger. Eén song startte met eindeloos aftellen door Schaerer: als een trol noemde hij de 1,2,3 en 4 steeds in willekeurige volgorde. Met één ding had hij wel moeite, de harde g in Goudsmit. Dat was ook meteen het 'meest bekende Nederlandse woord' dat Schaerer kende.

Een jaarlijks terugkerend onderdeel van het festival is het **Pack Project**. De Rotterdamse altsaxofonist **Wietse Voermans** had een gevarieerd gezelschap uitgenodigd en meters bladmuziek volgeschreven. De complexe, soms circusachtige stukken, waren eenvoudig genummerd en als hij niet had gesproken tussendoor was het een suite geweest. Toch even de hele bezetting: Michael Moore (klarinet/altsax), Rasmus Svale Kjærgård Lund (DK, tuba), Alessio Bruno (NL/IT, bas), Onno Govaert (drums). De Française **Laura Perrudin** vulde de kleine zaal binnen een minuut met een geluid van orkestraal niveau. Dat deed ze door klanken van haar chromatische harp met een arsenaal aan pedalen en effecten te samplen én daarbij te zingen. Laag over laag legde ze, tot het geheel aanzwelde tot iets groots. Door die effecten zong ze meerstemmig en was er percussie, een swingende bas en beklemmende teksten van haar album 'Poisons & Antidotes'.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

Festivalopener Theo Crocker. (Foto: Sophie Conin)

De samenwerking van Anton Goudsmit en de Zwitserse stemkunstenaar Andreas Schaerer was KUNST met hoofdletters.

Andreas Schaerer en trombonist Louk Boudesteijn (NRJO). (Foto: Sophie Conin)

En dat alles met de galm van een kathedraal. Een concert om vooral te zien. Voor de Canadese saxofonist **Ben Wendel** (bekend van Kneebody) kent het jaar twaalf seizoenen. Bij elk koos hij een muzikant die hij bewonderde en één ervan, gitarist Gilad Hekselman, nam hij mee naar het festival. Maar ook Aron Parks, Matt Brewer, Eric Harland en Joshua Redman kwamen voor het symbolische voetlicht. Hoewel het concert niet heel erg overtuigend was en de sterkste soli van Hekselman waren, was het publiek heel enthousiast. Zelfs de lelijke effecten die Wendel via zijn saxofoon creëerde werden blijkaar gewaardeerd.

zondag

The **Chronometer's Orchestra** had een complexe samenstelling. Het bestond uit het Matangi Strijkkwartet, een pianotrio, 5 blazers (waaronder een saxofoontrio) én gitaar en vibrafoon. Zacharias S. Falkenberg is de man achter het gezelschap en hij componeerde het hele concert. De muziek was afwisselend filmisch, sprookjesachtig, groots, cartoonesk, maar vooral doorgecomponeed. Het geheel deed denken aan de grotere projecten van Martin Fondse. 'Metamorfoses 2.1' moest gezien de complexiteit en strikte timing gedirigeerd worden. Het begon met aanhoudende hoge tonen van fluit en viool, aanzwellend en steeds hoger, met even later een sterk stop-and-go-principe. Falkenberg liet iedereen bevriezen door zichzelf te herhalen. Daarna liet hij iedereen weer vrij. Greetje Bijma nam op het laatste de leiding door haar stem te gebruiken voor impro én swing. Zeven minuten lang.

Gurli is de naam van een vooral in Noorwegen populair trio van drie zangeressen onder wie een saxofoniste en bassiste. Één een geluidsvrouw. Bassiste Ellen Andrea Wang speelde al eerder in LantarenVenster. Rohey Taalah speelde als enige geen instrument maar kreeg wel het hele publiek mee. Saxofoniste Hanna Paulsberg rapte in het Noors. Ze zei: "Ik heb een passie voor jodelen, maar jazz is makkelijker." Hun humoristische teksten gingen 'over dingen waar liedjes nooit over gaan', maar het woord boys kwam wel heel erg vaak voorbij... De combinatie van de Turkse zangeres **Sanem Kalfa** en de Roemeense multi-instrumentalist **George Dimitriu** resulteerde in een klein en intiem concert. Ze werken al jaren samen. Zang en gitaar
...vervolg in de rechterkolom

Chronometer's Orchestra met op de voorgrond pianist Philipp Rüttgers. (Foto: Sophie Conin)

Spoken + 2 met links Stephanie Francke. (Foto: Sophie Conin)

of viool vloeiden harmonieus in elkaar over. Kalfa zong in diverse talen. Soms was het zacht en romantisch, dan weer onafhankelijk en heftig, maar altijd heel expressief. Vooral de gitaarsound van Dimitriu was indrukwekkend.

De perfecte afsluiter van de wat mindere zondagavond was het **New Rotterdam Jazz Orchestra**. De bigband-zonder-dirigent speelde strak als altijd. Volgens de succesformule van het Metropole Orkest waren er gasten in een eenmalige en unieke samenwerking: de Rotterdamse stadsdichter Derek Otte en, opnieuw, stemkunstenaar Andreas Schaerer. Otte droeg gedichten voor uit zijn bundel 'Toflof': Rotterdams direct, met het boekje in zijn linkerhand, zijn rechterhand nonchalant in zijn zak. Opvallend was zijn ritmiek, waarmee hij de muziek volgde. Even later deed Schaerer hetzelfde kunstje als op vrijdag. Maar nu leidde hij de band met strakke gebaren. Hij liet de muziek stoppen en hield de band hilarisch lang stil. Ook deed hij een duet met trombonist Louk Boudesteijn. Het verschil tussen de trombone en Schaerers imitatie was bijna niet te horen. Schaerer stelde uit zijn hoofd het hele orkest voor, zónder haperen! Gitarist Jelle Roozenburg was de ontdekking van het festival. Hij zat helemaal voorover gebogen en speelde de sterren van de hemel.
Peter J. Korten

FESTIVAL

4 HUIZEN MUZIEKFESTIVAL

Datum en plaats:

30 september 2018,
Hoornse Meer, Groningen.

Het is mooi weer. Hier en daar loopt er een verdwaald kinderfeestje door de uitgestorven straten van de ingeslapen Groningse wijk het Hoornse Meer. En dan ineens groepjes volwassenen die aan een speurtocht lijken mee te doen. Het zijn deelnemers aan de alweer 9de editie van het 4 Huizen Muziekfestival. Het programma en de locaties zijn met stoepkrijt op de tegels aangebracht.

Het eerste concert was van pianist **Boelo Klat**, de (bijna) gewone man die heel ongewone muziek maakt. Klat zette zichzelf vooral neer als componist en speelde uitsluitend eigen nummers. Hij begon met de schitterende suite 'Eye opener' vol liefde, en opgedragen aan Liesbeth. Mooie en ingetogen muziek met een sterke hang naar het filmische, iets wat we zo goed van hem kennen,. In het stuk 'Sprookje', gebaseerd op een gedicht van Vasalis, eerde Klat zijn samenwerking met de Groningse kunstenaar Jan Glas, om het geheel daarna op te vrolijkken met 'Vrolijk' en 'Raindrops'. In het laatste nummer kreeg één van zijn eigen studenten de rol om een rainmaker te bespelen, een buis die op juiste wijze gehanteerd regen nabootst. Het hoogtepunt was toch het slotnummer 'Ode aan Mingus'. Daarin kwam zeker niet de invloed van alleen Mingus voorbij, maar werd de luisteraar meegenomen in een rollercoaster van Amerikaanse jazzinvloeden, terwijl componist Klat nooit ver weg was. Natuurlijk is Boelo Klat een interessante componist, maar de vraag blijft opkomen hoe een plaat vol jazzstandards van hem zou klinken. Waarschijnlijk heel erg Boelo Klats.

Daarna volgde het veel lossere **Domi Aerts** trio (Domi Aerts (gitaar), Matthias van Olst (drums), Philip Baumgarten (bas)). Het speelde in Philip Baumgartens huiskamer voor een kolossaal schilderij van Erik Tierolf van een oude man die zwoegend de branding door probeert te komen. Het trio hield het daarentegen luchtig en vrolijk en speelde een opvolging van stijlen. Het begon met 'Domi blues', waarvan men enigszins de indruk kreeg dat het stuk op dat moment een naam had gekregen. Dat deed in zijn geheel niet af aan vooral de virtuositeit van Aerts. ...[vervolg in de rechterkolom](#)

Daarna was het tijd voor wat dansbaarder werk met het nummer 'Domi samba', om vervolgens een knappe versie van Hancock's 'Cantaloupe island' te spelen. 'Te du dup' volgde, wat na een tijdje Jerome Kerns 'All the things you are' bleek te zijn. Het was een leuk concert, waarin het trio hard werkte, maar zeker niet zoveel moeite had met de gekozen nummers als Tierolfs man in de branding.

Het was daarna even schakelen bij klassiek pianiste **Nynke Eekhof**, die ervoor gekozen had samen te spelen met accordeonist **Gertie Bruin**. Franz Liszts 'La lugubre gondola' mag dan even wennen zijn voor jazzoren, mooi was het wel. Bruin wijdde zich daarna nog aan gecomponeerde blues 'Gejaagd door de kwint' van de Nederlandse componist Dolf de Kinkelder en ze sloten af met Astor Piazzolla's 'Libertango'. Erg mooi!

Liesbeth Völkel liet zich begeleiden door alleskunner op piano Robert Bosscher. Het was een concert recht uit het hart van de zangeres. Dat was misschien in het begin even wennen, maar resulteerde al snel in een performance vol diepgang en de emotie die zo goed past bij de Spaanse volksmuziek die ze brachten. In één woord hartverwarmend!

Het 4 Huizen Muziekfestival is een festival dat niet alleen een kijkje in de huiskamers van de musici biedt, maar ook vooral een intieme kijk in hun muzikale interesses en gevoelens. Het was mooi weer op de dag van het festival. Het is echter de vraag: hoelang nog? Donkere wolken pakken zich samen boven dit zo intieme festival. Door funding-problemen zou het weleens het laatste jaar kunnen zijn geweest. Het festival verdient veel meer jaren dan slechts de negen die het nu heeft gehad!

Bart Hollebrandse

NEW YORK CALLING

TUINIEREN EN ROY HARGROVE

Ik lig ziek op bed. In New York City, in de herfst, in een drukke 'subway' vol hoestende mensen lijkt daar geen ont-komen aan. Ik kijk uit het raam door de spijlen die onze ramen beschermen tegen inbrekers naar de lelijke muren van de autogarage aan de andere kant van de straat. Ik fantaseer over een apparaat dat een ander uitzicht op mijn raam kan projecteren. Iets waardoor het daglicht nog wel binnen komt maar in plaats van de spijlen en de muur zie ik boomtoppen in de wind of de zee. Binnen in mijn huis is ook weinig groen te vinden, alle planten gaan na een paar maanden dood. Als je een tijdje in een klein appartement in New York woont ga je vanzelf dromen over een huis in de bossen met een mooie tuin of je wilt opeens niets liever dan tuinieren.

We kunnen Roy Hargrove niet meer horen in Smalls, maar wel op alle albums, interviews, concertopnames en YouTube filmpjes die hij heeft nagelaten.

Gisteren stond ik in de boekenwinkel bij de tuinierafdeling met het idee om me alvast in te lezen. In plaats daarvan vond ik de gids 'De bomen van New York City - leer de bomen in jouw straat kennen'. Het mooie aan New York is dat wat je ook denkt, iemand anders heeft het al eerder gedacht en het voor je opgeschreven. In het boekje staat ook dat je als huurder een aanvraag kan doen voor een nieuwe boom in de straat. Dus heb ik een boom aangevraagd precies voor mijn raam. Afgezien van het uitzicht en het feit dat geen plant er blijft leven, is mijn huisje heel prettig hoor. Het is er warm en we hebben net een nieuwe kast en mooie sfeervolle lampen gekocht. We hebben een goede geluidsinstallatie en ik luister naar Roy Hargrove's album 'Approaching Standards'. Wat was het mooi geweest als hij nog veertig jaar lang door kon gaan met muziek maken en wat had ik hem graag nog eens in Smalls gehoord. De vorige keer dat hij meespeelde op een jamsessie ging ik vroeg naar huis omdat ik moe was, niet wetende dat dat de laatste keer was dat ik hem live zou horen.

...vervolg in de rechterkolom

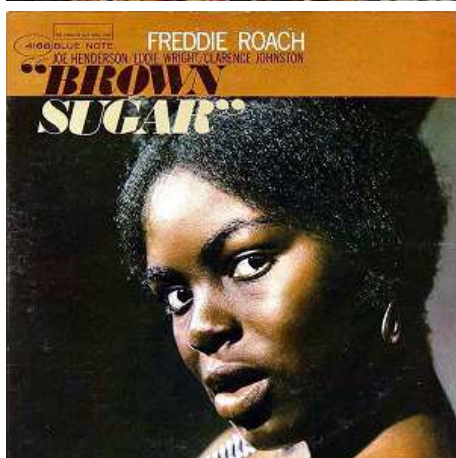
De foto van Roy Hargrove op de bar van Smalls. (Foto: Roos Plaatsman)

Roy Hargrove's dood op 2 november was een enorme schok voor de gehele jazzwereld maar vooral voor New York City, waar hij woonde en vaak te horen was op de 'late night'-jamsessies. Onopvallend kwam hij binnen en ging vooraan zitten luisteren en na een paar minuten vroegen de spelende muzikanten of hij mee wilde doen. Hij kwam bescheiden over en was niet erg spraakzaam, maar als hij een ballad op zijn flügelhorn begon te spelen viel iedereen stil. Voor mij is hij de persoon die als geen ander nieuwe muzikale terreinen ontwikkelde maar steeds heel sterk de connectie met de jazztraditie aanhield. In een interview met de NYTimes zei hij: "Ik probeer de geschiedenis van de muziek te bestuderen, te begrijpen en in me op te nemen zodat ik misschien iets kan ontwikkelen wat nog niet eerder is gedaan."

Roy Hargrove's foto staat op de bar in Smalls, we kunnen hem daar niet meer horen, maar wel op alle albums, interviews, concertopnames en YouTube filmpjes die hij heeft nagelaten.

Roos Plaatsman

Roos Plaatsman (artiestennaam Rose Ellis) is zangeres en woont in New York. In Jazzflits doet ze verslag van haar muzikantenbestaan. Eind 2016 verscheen haar cd 'Like Songs Like Moons'. Deze is verkrijgbaar via iTunes, Amazon en <http://www.roseellismusic.com>.

EEN GESCHIEDENIS VAN DE JAZZ (3)

Jazzflits bestond 1 september vijftien jaar. Die mijlpaal zetten we luister bij met een speciale bijdrage van onze medewerker Arne Van Coillie. Hij zet de 'hele' jazzgeschiedenis in vier episodes op een rij. De reeks wordt in deze editie vervolgd met episode 3: hardbop, free en jazzrock. Episode 1 staat in JF 303, episode 2 in JF 305 en de laatste episode volgt in december (JF 309).

HARDBOP, FREE EN JAZZROCK: ANGRY YOUNG MEN

Bebop, hardbop, bop... Wtf?

Hoewel de jazztraditie ons leert dat hardbop zich afzet tegen cool jazz (zelf al een paraplubegrip), heeft die cool in het zwarte ghetto zélf eigenlijk nauwelijks bestaan. Men luisterde er in 1950 naar Miles Davis, en Sonny Rollins en Jackie McLean, en in 1960 nog steeds. Daarnaast luisterde men er naar rhythm'n-blues, doo-wop en gospel; grenzen daartussen waren zowel voor publiek als voor beroepsmuzikanten niet relevant. Voor een juist beeld van die zwarte muzieksceen, moeten we beseffen dat een zwart 'ghetto' in de jaren veertig en vijftig iets heel anders was dan nu: door discriminatie op de huizenmarkt in de VS woonden toen zowat *alle* lagen van de Afro-Amerikaanse samenleving in dat ghetto – waardoor er een veel intenser contact was tussen verschillende vormen van Afro-Amerikaanse muziekcultuur. Vanuit deze achtergrond is hardbop veeleer een logisch vervolg op bebop dan een reactie op cool jazz. De facto deelden cool en bop sowieso een aantal muzikanten, én een aantal 'tekortkomingen': beide stijlen waren veeleer intellectualistische, on-dansbare kunstvormen met een redelijk kleine publieksbasis. De Afro-Amerikaanse muziek in de ghetto's lééfde echter.

In het ghetto mocht de beat wat nadrukkelijker en de muziek wat dansbaarder. Deze tendens had zowel met de populariteit van rhythm'n-blues te maken, als met een groeiende belangstelling voor Latijns-Amerikaanse ritmes: die waren sinds de jaren dertig al erg aanwezig in New York (als mambo en rumba), werden opgepikt door beboppers (als cubop), en werden vanaf 1960 opnieuw gevoed vanuit Brazilië (de bossa nova). Hardbop had vaker dan eerdere jazzstromingen een *binair* ritmiek: men speelde funky boogaloos en twists, en soul werd de term om een typische Afro-Amerikaanse authenticiteit te duiden.

Die *soul* had veel met gospel te maken, de muziek uit de zwarte kerken. In dezelfde periode waarin Ray Charles zijn muziek infuseerde met gospelinvloeden, deden ook jazzmuzikanten dat; zelfs het hammondorgel, uitgevonden voor de kerk, maakte een geslaagde overstap naar de jazz. Buiten de kerk vertaalde soul zich in veel blues, en in 'badness': een concept waarbij 'street smartness' een ideaal werd, een levenshouding. Voor Miles Davis werd 'Prince of Darkness' een eretitel (veel later nog liet Prince zich 'His Royal Badness' noemen). Hardbop prefereert mineurtoonaarden – de donkere kant van het tonale spectrum. Uiteraard zijn deze evoluties te plaatsen tegen de ruimere achtergrond van de Civil Rights Movement: het affirmeren van de eigen identiteit en het opeisen van een betere plaats in de Amerikaanse samenleving gingen in de jaren zestig hand in hand – soms met Martin Luther King, soms met de Black Panthers. 'Black is Beautiful' was in elk geval de leuze: op de platenhoezen van Blue Note Records verschenen niet alleen de muzikanten, maar ook steeds vaker foto's van mooie zwarte vrouwen.

[...vervolg op de volgende pagina](#)

De Afro-Amerikaanse 'cuisine' leverde talloze song- en albumtitels aan, de termen funk en soul waren niet weg te denken uit hoesteksten.

Met enige goede wil is het mogelijk om in de hardbop van de jaren 1955-1965 een vorm van mainstream te zien, een (voorlopig laatste?) periode van redelijk toegankelijke jazz, populair bij een relatief breed (zwart) publiek. Hardbop was ook een min of meer *algemene* stijlrichting: het maken van opdelingen als soul jazz ([Jimmy Smith?](#)), latin jazz ([Horace Silver?](#)), modern jazz ([Clifford Brown](#), [Max Roach?](#)), of modal jazz (cf infra) is redelijk zinloos. De muzikanten zélf immers schakelden van het ene stuk naar het andere, van de ene plaat naar de volgende, moeiteloos om. Bovendien floreerden midden in deze hardboptijden enkele erg atypische muzikanten: [Bill Evans](#) hervormde het pianotrio – in impressionistische richting; [Thelonious Monk](#) kreeg eindelijk erkenning en invloed, met een repertoire dat goeddeels al meer dan tien jaar oud was. [Charles Mingus](#) bleef, tegen de tijdsgeest in, een orkestraal concept ontwikkelen – zij het met véél blues-en-rootsgevoel. En de meest invloedrijke plaat uit die periode klinkt nog steeds zo 'cool' als maar zijn kan: in 1959 nam Miles Davis 'Kind Of Blue' op.

Vrijheid, blijheid

Precies omdat 'Kind Of Blue' zo toegankelijk klinkt, heeft de plaat de kracht gehad om de hele jazzgeschiedenis definitief richting avant-garde te sturen: met een fluwelen handschoen tilt Miles het streven naar *vrijheid* voor de improvisator naar een nieuw niveau. Op 'Kind Of Blue' worden de traditionele akkoordprogressies goeddeels vervangen door modi, *notengroepen*, die het concept van 'foute noten' op de helling zetten. Ook het keurslijf van het strakke schema waarbinnen een improvisatie zich moet ontwikkelen, wordt met wisselende choruslengtes voorzichtig op de helling gezet.

Ongeveer tegelijkertijd verschijnt, quasi uit het niets, saxofonist [Ornette Coleman](#). Die schrijft vrolijke, zingbare en soms zelfs wat kinderlijke thema's, maar doet de jazzwereld daveren op zijn grondvesten door alle vormen van akkoordstructuur te laten varen tijdens zijn improvisaties: Coleman wil de melodieën die hij in zijn hoofd hoort, niet laten
...[vervolg in de rechterkolom](#)

Ornette Coleman op North Sea Jazz 2007. (Foto: Tom Beetz)

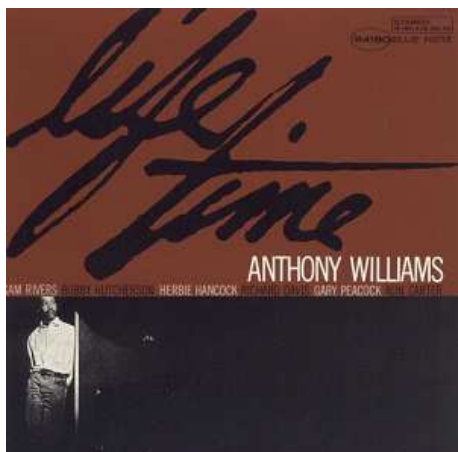
filteren door op voorhand vastgelegde harmonieën. Hij ziet het eerder andersom: impliciete harmonie, gestuurd door melodische ontwikkelingen. De bassist krijgt een erg vrije rol in zijn harmologisch concept, dat de muziek iets vluchtigs en ongrijpbaars geeft.

[John Coltrane](#), tenorist op 'Kind Of Blue', heeft wel oren naar deze nieuwe ideeën... Zijn zoektocht naar de uiterste grenzen van de harmonie (Welke noten kan ik spelen binnen één akkoord? Kan ik nog andere akkoorden spelen binnen dat eerste akkoord? Hoeveel?) leidt uiteindelijk tot het wéglaten ervan. Binnen Tranes modale speelstijl krijgt de bassist een ankerfunctie. Coltrane was een fanatieke zoeker, en zijn kwartet speelde ernstige, verbeterde muziek.

Hoe minder vastliggende gegevens in een stuk (akkoorden, maten), hoe abstracter het eindresultaat: één en ander leidde vaak tot behoorlijk vage, lange stukken. Voeg daar nog een stevige dosis klankeexpressie aan toe (die was niet nieuw: 'screamen' deden saxofonisten in het rhythm'n'blues-circuit al jaren!), en stevige free jazz is het resultaat. Die free jazz paste helemaal in de tijdsgeest van de jaren zestig: de naoorlogse generatie was druk bezig met het afschudden van de conventies van de generatie die een wereldoorlog gevoerd had (en in Vietnam bovendien in een omstreden conflict verwickeld zat). De Afro-Amerikaanse Civil Rights Movement zat in een
...[vervolg op de volgende pagina](#)

turbulente periode. De avant-garde was meestal erg gepassioneerd: soms politiek, soms spiritueel, vaak ook beide.

De soep wordt echter zelden zo heet gegeten als ze wordt opgediend. Er wordt nog steeds erg abstracte free jazz gespeeld, maar voor de loop van de jazzgeschiedenis is het zeker ook belangrijk om vast te stellen dat er binnen de hardbop-mainstream ruimte kwam voor vrije(re) passages. Op die manier klinkt het werk van Coleman en Coltrane door in zowat alle jazz die stilistisch later komt. Europa reageerde overigens erg goed op de avant-garde: een en ander had misschien te maken met het feit dat de grens tussen free jazz en 'hedendaagse geïmproviseerde muziek' erg dun kan worden. Met avant-garde kon de Europese muziekwereld aan de slag zonder bijzondere affiniteit met blues en/of swing. Als alles mag, kan je ook ongegeneerd Europees zijn.

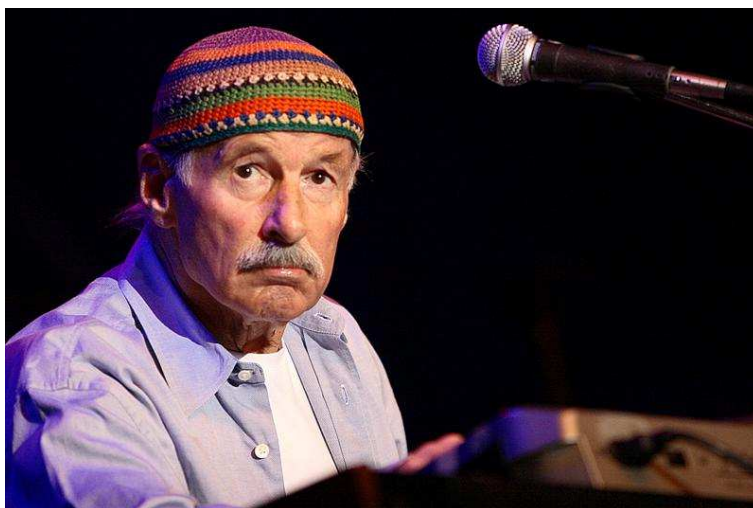

...Maar wie luistert er nog naar?

Echte free jazz is één ding; binnen de hardbopcanon gingen weinig groepen zo 'free' spelen als het kwintet dat Miles Davis erop na hield met [Wayne Shorter](#) en [Herbie Hancock](#) – allebei ook erg verdienstelijke freeboppers onder eigen naam. Tot, zo wil de legende, Miles zich eind jaren zestig realiseerde dat zijn hele hippe vriendenkring (en die van zijn opeenvolgende jongere vrouwen) zijn platen nog wel kochten, maar naar heel andere muziek luisterden. Jimi Hendrix, Carlos Santana, Sly and the Family Stone – dát was de nieuwe muziek van de jonge, hippe Afro-Amerikaanse bevolking!

Jazzrock

In 1968-1969 maakt Miles de switch van een akoestisch kwintet naar een geëlek-
...[vervolg in de rechterkolom](#)

Joe Zawinul in 2007 op het North Sea Jazz Festival.
(Foto: Joke Schot)

trifiseerde groep – met elektrische piano, basgitaar, later ook gitaar en synthesizers. Zijn muziek wordt luider, de tracks worden langer, en ze zijn vaak gebaseerd op grooves, niet meer op songstructuren of akkoordprogressies. Latere albums worden zelfs in de studio in elkaar geknutseld, nadat Miles met zijn muzikanten dagenlang over vaak eenvoudig basismateriaal improviseerde: producer [Teo Macero](#) werd als extra muzikant ingezet... Jazzpuristen schreeuwden moord en brand: Miles Davis verkocht zijn ziel aan de rockduivel, en maakte bewust een commercieel product!

De naam 'jazzrock' kan de hedendaagse lezer op het verkeerde been zetten: (rock)oren van nu vinden het onwaarschijnlijk dat de lange jams die Miles speelde op de grote rockpodia van de wereld toen als 'een commerciële zet' gezien werden. We mogen natuurlijk niet uit het oog verliezen dat rock in 1970 avontuurlijker muziek was dan rock vandaag (en een rockpubliek dus wel wat gewoon was), maar toch: in Miles' versie van (jazz)rock was Ornette Coleman dichterbij dan Neil Young. Misschien was Miles hier wel meer symptoom dan katalysator, en was de breuk in de jazzgeschiedenis niet zo ingrijpend als vaak gedacht wordt: een toenadering tussen jazz en rock hing immers al langer in de lucht. Zo was [Gary Burton](#) al een tijdje samen met [Larry Coryell](#) een eigen vorm van countryjazz aan het spelen. Hardbop was al jaren het pad aan het effenen voor de souljazz en binaire ritmes van [Cannonball Adderley](#) en [Ramsey Lewis](#).

Het is wél een feit dat de invloedrijkste jazzrockgroepen uit de jaren zeventig direct uit de Milesstal kwamen: [Tony Williams'](#) Lifetime, [Wayne Shorter](#) en [Joe Zawinul's](#) Weather Report, [Chick Corea's](#) Return To Forever, [Herbie Hancock's](#) Headhunters, en [John McLaughlin's](#) Mahavishnu Orchestra.

Arne Van Coillie

Bibliografie:

Cooke, Mervyn; Horn, David (ed.):

The Cambridge Companion To Jazz. Cambridge University Press, 2002. 403 pag.

Gioia, Ted: The History of Jazz. Second Edition. Oxford University Press, 2011. 444 pag.

Nisenson, Eric: The Making Of Kind Of Blue. St. Martin's Press, 2000. 236 pag.

Rosenthal, David H.: Hard Bop. Jazz & Black Music 1955-1965. Oxford University Press, 1992. 208 pag.

OVERLEDEN

Roy Hargrove. (Foto: Tom Beetz)

Roy Hargrove, 2 november 2018 (49)

Amerikaanse trompettist, wiens carrière al begon toen hij zijn muziekstudie nog moest afmaken. Al in 1987 werd hij tijdens het North Sea Jazz Festival gepousseerd als gastsolist. Maakte in korte tijd een tiental verdienstelijke platen als neo-classicist, tot hij in 1996 andere wegen insloeg. Had de laatste dertien jaar te kampen met een nierprobleem.

Sonny Fortune, 25 oktober 2018 (79)

Speelde aanvankelijk altsaxofoon, later ook sopraan en fluit. Sinds 1965 afwisselend met eigen combinaties en die van anderen, het eerst en het laatst met drummer Elvin Jones.

Wah Wah Watson, 24 oktober '18 (67)

Echte naam Melvin Ragin; gitarist, een van de eersten met een 'wah wah'-pedaal. Voornamelijk actief in rhythm 'n' blues- en soulgroepen. Werkte in de jaren zeventig samen met de saxofonisten Gary Bartz, Pharoah Sanders, Gato Barbieri en toetsenist George Duke. (jjm)

JAZZFLITS HOUDT U OP DE HOOGTE

Met concertaankondigingen op onze **digitale informatiezuil** op Facebook: <https://www.facebook.com/Jazzflits>.

JAZZFLITS HOUDT U OP DE HOOGTE

FESTIVALS NOVEMBER, DECEMBER

Yuri Honing speelt 15 december tijdens het UJazz Fest. (Foto: Mariecke van der Linden)

JAZZ NIGHT

Bonbonnière, Maastricht

24 november 2018

(<https://www.conservatoriummaastricht.nl>)

Met: 15 bands van conservatoriumstudenten en -leraren, jazzkoor en een Latin Big Band onder leiding van Michael Mossman.

UJAZZ FEST

TivoliVredenburg, Utrecht

15 december 2018

(<https://bit.ly/2mj1dnM>)

Met onder anderen: Jasper van 't Hof, Utrechtse Jazz Archipel, Prashant Samlal, Kika Sprangers, Mark Alban Lotz, Steven Kamperman, Dion Nijland, Ad Colen en Marc Scholten.

STRANGER THAN PARANOIA

Paradox (Tilburg), Bimhuis (A'dam), Brebl (Nijmegen)

23 - 29 december 2018

(<http://www.paulvankemenade.com/>)

Met onder anderen: Paul van Kemenade, Markku Ounaskari, Tolga During's OttoMani, hbJAZZo onder leiding van Jeroen Doomernik, Einzelgänger, Podium Trio, Vintskevich-Andrianov-Vintskevich.

BROKKEN FESTIVAL

Bimhuis, Amsterdam

30 december 2018

(<https://bit.ly/2QAZrfi>)

Met: Half playstation 3.0, Tom America, Indian Askin, Under the surface, Maud Vanhauwaert, TWO AL'S.

AANVULLING OP BERICHT IN JAZZFLITS 306

In Jazzflits 306 berichtten wij over de komende **Thelonious Monk Institute of Jazz International Competition**. Dat bericht was niet geheel volledig. Susanne Alt attendeerde ons op nog een deelnemer die aan het Conservatorium van Amsterdam studeerde: Liya Grigoryan. Bart Tarenskeen miste bij de opsomming van oud-winnaars pianist Rob van Bavel. Hij werd tweede in 1987. De Thelonious Monk Composers Competition werd ooit gewonnen door Michiel Borstlap en Ilja Reijngoud.

JAZZFLITS OP REIS

Joke Schot en Roland Huguenin, Belgrado

34. BEOGRADSKI JAZZ FESTIVAL

Datum en plaats:

25-29 oktober 2018, Dom Omladine en Kombank Dvorana, Belgrado.

De 34ste editie van het Beogradski Jazz Festival (BJF) vond plaats onder het motto 'No Limits'. Het programma omvatte 21 concerten, presentaties, workshops, interviews, panels en een foto-expositie.

Hoewel jazz een culturele niche is, wint het wereldwijd terrein bij jongere generaties musici en liefhebbers. De doorontwikkeling van het genre blijft leiden tot pittige debatten, ook in Belgrado.

Een door musici en journalisten gevoerde paneldiscussie leidt niet tot eenduidigheid. Wel voedt men elkaar met goede ideeën. Jazz verlangt een open geest en vrijheid, want restricties belemmeren de ontwikkeling. Jazz gaat voort in het verrijken en vernieuwen van haar eigen tradities. Experimenteren en fuseren zijn essentiële uitgangspunten. Op het podium staat jazz in het moment, daagt het uit en verlangt het interactie met de omgeving. Jazz past niet in een hokje. BJJ gaat van start met een vruchtbare samenwerking van **Fish in Oil** en hun eregast **Marc Ribot**.

Fish in Oil heeft raakvlakken met een circusorkest. De band vermengt met blues, jazz en rock met drama en theater. Heldere structuren veranderen in groteske proporties. Ontregelen en contrastrijke sferen scheppen zijn een kolfje naar de hand van Ribot, die zich welwillend aansluit als zesde lid van de band. Zangeres **Trina Karamarković** heeft een open, expressief stemgeluid dat ze manipuleert met effecten. Subtiel mixt zij folkloristische zang met swingende fraseringen.

Uroš Spasojević transformeert in **Project** een groovy basgitaar naar spacy geluidseffecten, daar in bijgestaan met vocalises van **Nena Jelača** en vrije improvisaties van **Alexander Grujic** op piano.

Intrigerend is het geluid van het **Uglješa Novaković Quintet**. Hardbop met een sierlijke verfijning. **Novaković** is een getalenteerde altsaxofonist die helaas weinig buiten de lijntjes treedt.

In West-Europa is de cimbalom bekend in een traditionele context of als leidend instrument in zigeunerorkesten.

...vervolg in de rechterkolom

Ben Wendel. (Foto: Joke Schot)

Het is fascinerend om te zien hoe **Miklós Lukács** dit instrument bespeelt en toepast in een progressief jazztrio. Met twee slaghamertjes creëert hij onnavolgbare akkoord- en melodielijnen. In zijn percussieve spel combineert hij klassieke patronen met grooves en vrije improvisaties.

In een overweldigend concert stuwde **Omer Avital** zijn kwintet **Qantar** naar de reikwijdte van een breed jazzensemble. Zijn begaafde jonge bandleden beheersen de routines die zijn muziek vereist. Kleurrijke arrangementen zijn soms bijna sentimenteel, maar blijven overeind. De smaakvolle melange van jazz met traditionele genres uit het Midden-Oosten overtuigt.

Pianist **Chucho Valdés** is 77 jaar en zijn fabuleuze techniek en timing zijn nog volledig intact. Met de souplesse van een maestro geeft hij leiding aan zijn ritmische ensemble. Dat speelt Afro-Cubaanse jazz op basis van authentieke, veelkleurige ritmes en scanderende koortjes waarin wat gospel doorklinkt, gezongen door de percussionisten.

Het pianospel van **Marco Mezquida** is imponerend. Hij bespeelt de pianosnaren als een harp in een betoverende 'sequence' die op een verbluffende manier overgaat in halsbrekend passagespel. In zijn soloconcert bewijst Mezquida overtuigend dat hij grondig is voorbereid op een loopbaan als

...vervolg op de volgende pagina

meesterpianist. Als jazzpianist verliest hij zich net iets te veel in grootspraak en bombastisch spektakel.

Het **LAN Trio** demonstreerde hoe een klein ensemble groots kan klinken. Met een tomeloze energie verloren de musici zich in enthousiasme en inventieve virtuositeit. Hun spontaniteit laat geen ruimte voor nadenken. De muziek krijgt veel glans van opzweepende interacties en lange explorerende solo's. Een piano, een tenorsax en tot drumstel omgevormde percussie-instrumenten lenen zich bij uitstek voor stilistische hoogstandjes en progressieve melodische jazz.

Eminence grise **Enrico Rava** (trompet) speelde met **Joe Lovano** (sax). Twee mastodonten die hun staat van dienst ruimschoots hebben bewezen. Hun samenwerking leverde geen meerwaarde op. Ondanks oprechte pogingen, de inzet van pianist **Giovanni Guidi** was geïnspireerd, kwam de muziek niet op gang. De zussen **Ingrid** en **Christine Jensen** hebben afzonderlijke carrières. **Infinite** is een gezamenlijk project. De soepele interactie tussen de zussen houdt het midden tussen professioneel en persoonlijk betrokken. In dit kwintet brengen ze onopgesmukte, progressieve jazz met een subtiele drive.

In haar door vrouwen bezette octet formeerde **Julia Hülsman** een ensemble dat als geheel ondergeschikt is aan de intieme secties die afzonderlijk actief zijn op het podium. Hülsman schreef haar poëtische arrangementen op de timbres van haar drie jonge zangeressen.

De band van de legendarische **Jimi Tenor** bewoog zich tegendraads door soundscapes van techno, psychedelische jazzrock en hypnotiserende funk. Al met al een actueel gedateerde sound. Op BJJ maakt Tenor een reconstructie van zijn project 'Intervision' uit de negentiger jaren vorige eeuw. In zijn act is hij een hilarische pastiche van zichzelf.

Kompost 3 maakt een psychedelisch amalgaam van funk, jazz, soul. Een knellend urgente sound die constant tegen het kookpunt aansnijdt. De superbe alert getimede grooves laten niets aan de verbeelding over. Fascineerde sounds overspoelen het gemoed in passages waarin gas wordt teruggenomen. Het viertal maakt knappe constructies waarin elektronica op een onnadrukkelijke manier de overhand heeft.

Meer dan een drumkit, een contrabas, een saxofoon en een trompet is er niet nodig voor ruggengraat en de nodige

...vervolg in de rechterkolom

Julia Hülsmann Octet met Eva Klesse. (Foto: Joke Schot)

filerende finesse. De free jazz van **Cortex** wordt volgens een vast stramien opgebouwd. Een pakkende tune wordt onderworpen aan een schurende doorwerking en gaat onherroepelijk aan flarden. In korte stukken maakt het viertal aanstekelijk ontsporende tegendraads confronterende muziek.

Spel op akoestische instrumenten kan ontaarden in geluidsstructuren waarin volume, pulsen, intervallen en interrupties een brei vormen waarin schoonheid is ingeruild voor explosieve ontregeling. De overrompeling ondergaan is de enige relevantie. Het avant-garde trio **The Thing** creëert een onvermijdelijke uitputtingsslag die de muziek en het gemoed van spelers en toehoorders uiteindelijk verzacht.

Als minimale muziek is gebaseerd op transformatie van klank naar een staat van hoger bewustzijn, en tal van andere muziekvormen geest en lichaam in ontspanning of extase brengen, is de asyncopische expressie van **The Necks** een paradox die leert dat geluid altijd contact maakt met diepere lagen in het brein, zolang het gehoor intact is of vibraties worden gevoeld. Dit pianotrio brengt een interessant fenomeen tot klinken. Het transformeert ritme, klank en harmonie naar een clustering die zich 'wellicht' laat vergelijken met het geluid in de kosmos.

...vervolg op de volgende pagina

Gentleman **Kurt Elling** bewees opnieuw zijn monumentale bijdrage aan de vocale jazz. Zijn verzorgde robe, coiffure en performance weerhouden hem niet van bizarre vocale uitpattingen. In nieuw werk afkomstig van zijn album 'The Questions' transformeert hij songs van Bob Dylan, Paul Simon en Peter Gabriël naar een lawaaiige Broadwayshow. De **Bigband RTS** heeft een lange staat van dienst. Dirigent Vojislav Bubiša Simić (94), aanwezig als eregast, splitste de RTS showband in 1953 op in een strijkorkest en een bigband. Al snel nam de band een leidende positie in Europa en wordt samengewerkt met internationale stersolisten. Dit keer had trompettist **Bobby Shew** (77) die rol. Ondanks een recente val, toonde hij zich topfit in zijn routineuze maar zeker ook gracieuze spel. Solist en orkest excelleerden.

Jimi Tenor. (Foto: Joke Schot)

Het concert van de **Seasons Band** van **Ben Wendel** was een van de smaakmakers van het BJJ. Deze all-star-band etaleert een formatie van begaafde solisten (Gilad Hekselman, Sullivan Fortner, Joe Martin, Kendrick Scott) met een dominante artistieke potentie. Elektronica speelt een interessante rol maar blijft ondergeschikt aan de akoestische sound van de band. Tradities sijnpele door in geavanceerde arrangementen. De Seasons Band bereidde een sprankelend muzikaal hoogtepunt.

[...vervolg in de rechterkolom](#)

Rémi Panossian. (Foto: Joke Schot)

Zangeres **Youn Sun Nah** is een delicaat mirakel. In Parijs studeerde ze Franse taal en vocale muziek. Daar luisterde ze ook voor het eerst in haar leven naar jazz. Het is verrassend om een Zuid-Koreaanse in vloeiend Frans en Engels te horen zingen. Songs van Jimmy Hendriks, Leonard Cohen, Tom Waits en Léo Ferré ondergaan bij haar een opmerkelijke metamorfose. Het is onwerkelijk wanneer Nah haar ingetogen stemgeluid opblaast tot indringende proporties. Haar performance als zangeres intrigeert en wordt artistiek gedragen door haar gediensstige begeleiders.

Het voorprogramma bood een opmerkelijk concert van pianist **Rémi Panossian** en zijn trio. Dit gedreven ensemble opereerde als een organische eenheid. Panossian is een begaafd pianist met een breed palet. Eclectische structuren vult hij inventief met stilistische miniaturen.

Bij het concert van de jonge pianist **Enrico Zanisi**, naar verluidt een groot talent, waren we helaas niet aanwezig. Op 13 december a.s. speelt hij in het Bimhuis tijdens een avond gewijd aan contemporaine Italiaanse jazz.

Het is verrijkend om goede concerten van bekende en onbekende acts samen met een Oost-Europees jazzpubliek te beleven, in een bruisende stad met een gevarieerd kunstklimaat.

Roland Huguenin

Mats Gustafsson van The Thing. (Foto: Joke Schot)

[In de rubriek 'Jazzflits op reis' doen medewerkers van Jazzflits in woord en/of beeld verslag van de jazzscene in het buitenland waar ze verblijven.](#)

JAZZWEEK TOP DRIE

Datum: 12 november 2018

1 Stefon Harris & Blackout

Sonic Creed
(Motema)

2 Christian Sands

Facing Dragons
(Mack Avenue)

3 Count Basie Orchestra

All About That Basie
(Concord Jazz)

De JazzWeek Jazz Top Drie geeft een overzicht van de meest gedraaide albums op de Noord-Amerikaanse jazzradio; (www.jazzweek.com).

COLOFON

JAZZFLITS is een onafhankelijk jazzperiodiek voor Nederland en Vlaanderen en verschijnt twintig keer per jaar. **Uitgever/hoofdredacteur:** Hans van Eeden. **Correctie:** Sandra Sanders. **Vaste medewerkers:** Sjoerd van Aelst, Tom Beetz, Arne Van Coillie, Erik Marcel Frans, Bart Hollebrandse, Roland Huguenin, Hans Invernizzi, Peter J. Kortjen, Herman te Loo, Jan J. Mulder, Roos Plaatsman, Lo Reizevoort,

• Jorre Reynders en Jeroen de Valk. **Fotografie:** Tom Beetz, Joke Schot, Jean Schoubs. **Logo:** Het **JAZZ-FLITS**-logo is een ontwerp van Remco van Lis. **Abonnementen:** Een abonnement op **JAZZFLITS** is gratis. Meld u aan op www.jazzflits.nl. Een abonnee krijgt bericht als een nieuw nummer op de website staat. **Adverteren:** Het is niet mogelijk om in **JAZZFLITS** te adverteren.

Adres(post): Het postadres van **JAZZ-FLITS** is per e-mail bij ons op te vragen. **Adres(e-mail):** Het e-mailadres van **JAZZ-FLITS** is jazzflits@gmail.com. **Bijdragen:** **JAZZFLITS** behoudt zich het recht voor om bijdragen aan te passen of te weigeren. Het inzenden van tekst of beeld voor publicatie impliceert instemming met plaatsing zonder vergoeding. **Rechten:** Het is niet toegestaan zonder toestemming tekst of beeld uit **JAZZFLITS** over te nemen. Alle rechten daarvan behoren de makers toe. **Vrijwaring:** Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

EUROPE JAZZ MEDIA CHART

Datum: 6 november 2018

De Finse zangeres Sanna Ruohoniemi. (Foto: Henrika Kurkimäki)

[Christine Stephan, JAZZTHETIK \(Germany\)](#)

NILS WÜLKER

Decade (Warner)

[Viktor Bensusan, jazzdergisi.com \(Turkey\)](http://jazzdergisi.com)

PETER BRÖTZMANN

Saxophone Special (Naughty Dog)

[Henning Bolte, Written in Music \(Netherlands\)](#)

SUNGJAE SON/SUWUK CHUNG/YULHEE KIM/SOOJIN SUH

Near East Quartet (ECM)

[Anna Berglund, OrkesterJournalen \(Sweden\)](#)

SANNA RUOHONIEMI

Start From Nothing (Eclipse Music)

[Cim Meyer, Jazz Special \(Denmark\)](#)

MIKKEL PLOUG/MARK TURNER

Faroe (Sunnyside)

[Lars Mossefinn, Dag og tid \(Norway\)](#)

ATOMIC

Pet Variations (Odin Records)

[Axel Stinshoff, Jazz thing \(Germany\)](#)

JOHANNES ENDERS

Endorphin (Enja)

[Luca Vitali, Giornale della Musica \(Italy\)](#)

HENRIKSEN/AARSET/BANG/FRENCH

The Height Of The Reeds (Rune Grammofon)

[Madli-Liis Parts, Muusika \(Estonia\)](#)

MERJE KÄGU ENSEMBLE

When Silence Falls (Losen Records)

[Paweł Brodowski, Jazz Forum \(Poland\)](#)

ANNA MARIA JOPEK/BRANFORD MARSALIS

Ulotne (AMJ 001)

[Mike Flynn, Jazzwise \(UK\)](#)

FLYING MACHINES

New Life (Ubuntu)

[Anna Filipieva, Jazz.Ru \(Russia\)](#)

WAYNE SHORTER

Emanon (Blue Note)

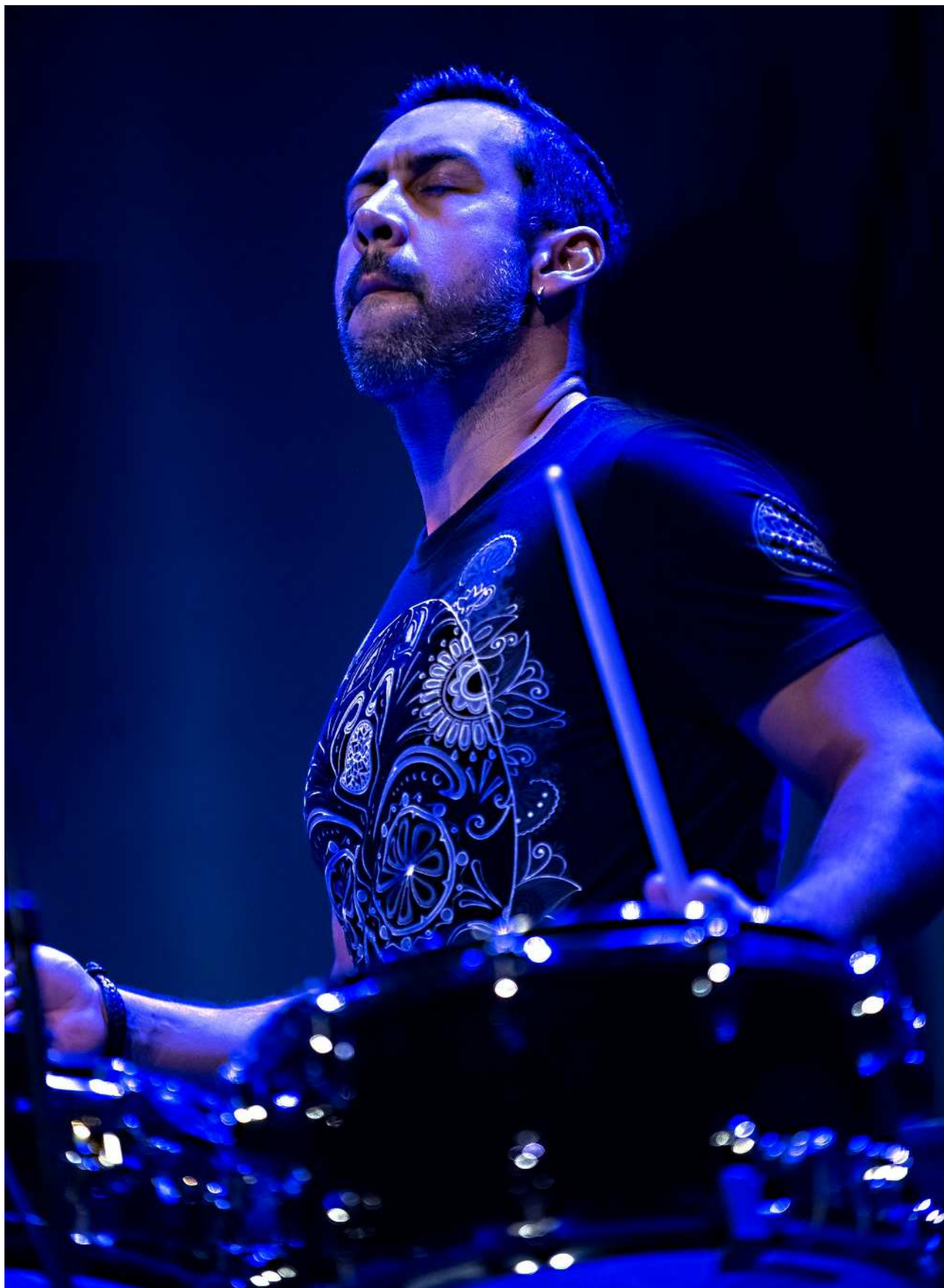
[Jan Granlie, salt-peanuts.eu \(Pan-Scandinavian\)](http://salt-peanuts.eu)

HANNA PAULSBERG CONCEPT + MAGNUS BROO

Daughter Of The Sun [Odin Records)

De Europe Jazz Media Chart geeft een overzicht van de favoriete albums van een reeks Europese recensenten en wordt maandelijks samengesteld door de Europe Jazz Media Group.

Winnaar van de Thelonious Monk International Jazz Competition 2017, zangeres Jazzmeia Horn, was 12 november in Maastricht voor 's middags een masterclass op het conservatorium en 's avonds een optreden in het Theater aan het Vrijthof. Ze werd daar begeleid door het kwartet van drummer Antonio Sanchez. Jean Schoubs maakte 's avonds de foto's op deze en de vorige pagina.